

Határozatok Tára

JEAN RICHARD DE LA TOUR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. január 20.¹

C-328/20. sz. ügy

**Európai Bizottság
kontra**

Osztrák Köztársaság

„Tagállami kötelezettségesség – A szociális biztonsági rendszerek koordinálása – 883/2004/EK rendelet – 4., 7. és 67. cikk – Munkavállalók szabad mozgása – 492/2011/EU rendelet – 7. cikk – Egyenlő bánásmód – Családi ellátások – Szociális és adókedvezmények – Az ellátások és kedvezmények összegének a gyermekek lakóhelye szerinti állam árszintje alapján történő kiigazítása”

I. Bevezetés

1. Az Európai Bizottság keresetlevelében annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy:
  - 1) az Osztrák Köztársaság a családi támogatás és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény tekintetében az olyan munkavállalókat érintő kiigazítási mechanizmus bevezetésével, akiknek a gyermekei állandó jelleggel egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, megsértette:
    - a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet² 4., 7. és 67. cikkéből, valamint
    - a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³ 7. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;
  - 2) ezenkívül a családi bónusz „plusz”, az egyedüli keresőknek járó adókedvezmény, a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezmény, valamint a tartásdíj után járó adókedvezmény tekintetében az olyan migráns munkavállalókat érintő kiigazítási mechanizmus bevezetésével, akiknek a gyermekei állandó jelleggel egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, az Osztrák Köztársaság megsértette a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

¹ Eredeti nyelv: francia.

² HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.

³ HL 2011. L 141., 1. o.

2. A Bizottság lényegében úgy véli, hogy az uniós jog a jelenlegi állása szerint nem ismer el mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára az általuk kifizetett családi ellátások összegének az érintett gyermek lakóhelye szerinti állam árszintje alapján történő kiigazítása tekintetében, valamint hogy ez a kiigazítás és a családoknak nyújtott bizonyos adókedvezmények kiigazítása hátrányosan megkülönböztető, továbbá nem tekinthető szükségesnek és arányosnak.

3. A jelen indítványban kifejttem azokat az okokat, amelyek miatt úgy vélem, hogy a Bizottság által felhozott kifogások megalapozottak.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. A 883/2004 rendelet

4. A 883/2004 rendelet (8), (12) és (16) preambulumbekzdése kimondja:

„(8) Az egyenlő bánásmód elve különösen azoknak a munkavállalók szempontjából fontos, akik nem a munkavállalás helye szerinti tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, beleértve a határ menti munkavállalókat.

[...]

(12) Az arányosság fényében ügyelni kell annak biztosítására, hogy a tényállásokkal vagy eseményekkel kapcsolatos egyenlő bánásmód [helyesen: a tények és események azonos kezelésének] elve ne vezessen objektíve indokolatlan eredményekhez, vagy ugyanarra az időszakra vonatkozó azonos típusú ellátások halmozódásához.

[...]

(16) A[z Európai Unió] belül elvileg nem indokolt, hogy a szociális biztonsági jogokat az érintett személy lakóhelyétől tegyék függővé; ugyanakkor bizonyos esetekben – főként az érintett személy gazdasági és szociális környezetéhez kapcsolódó különleges ellátások tekintetében – figyelembe vehető a lakóhely.”

5. E rendelet 1. cikkének z) pontja a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

z) »családi ellátás«: minden olyan természetbeni vagy pénzbeli ellátás, amelynek célja a családi kiadások fedezése, az I. mellékletben említett tartásdíj megelőlegezése és különleges szülési juttatások és örökbefogadási támogatások kivételével.”

6. A 883/2004 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének j) pontja előírja:

„Ezt a rendeletet a következő szociális biztonsági ágakra vonatkozó valamennyi jogszabályra kell alkalmazni:

[...]

j) családi ellátások.”

7. A 883/2004 rendelet „Egyenlő bánásmód” című 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet eltérő rendelkezései hiányában az e rendelet hatálya alá tartozó személyeket bármely tagállam jogszabályai szerint ugyanolyan jogok illetik meg, és ugyanolyan kötelezettségek terhelik, mint az adott tagállam állampolgárait.”

8. A 883/2004 rendeletnek „Az ellátásokkal, jövedelmekkel, tényállásokkal és eseményekkel kapcsolatos egyenlő bánásmód [helyesen: Az ellátások, jövedelmek, tények és események azonos kezelése]” című 5. cikkének szövege a következő:

„E rendelet eltérő rendelkezései hiányában, és a megállapított különös végrehajtási rendelkezések fényében a következőket kell alkalmazni:

- a) ha az illetékes tagállam jogszabályai szerint a szociális biztonsági ellátások és egyéb jövedelmek kézhezvétele meghatározott jogkövetkezményekkel jár, az ilyen jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit ugyancsak alkalmazni kell az olyan egyenértékű ellátások kézhezvételére, amelyeket egy másik tagállam jogszabályai alapján szereznek, illetve egy másik tagállamban szerzett jövedelemre;
- b) ha az illetékes tagállam jogszabályai szerint a jogkövetkezmények meghatározott tényállás [helyesen: tények] vagy események bekövetkezésének tulajdoníthatók, az említett tagállamnak a hasonló tényállások [helyesen: tények] vagy események bármely tagállamban történő bekövetkezését oly módon kell figyelembe vennie, mintha azok a saját területén következtek volna be.”

9. A 883/2004 rendeletnek „Mentesség a lakóhelyre vonatkozó szabályok alól” című 7. cikke a következőket írja elő:

„E rendelet eltérő rendelkezéseinek hiányában az egy vagy több tagállam jogszabályai vagy e rendelet értelmében fizetendő pénzbeli ellátások nem csökkenthetők, nem módosíthatók, nem függeszthetők fel, nem vonhatók vissza vagy foglalhatók le azzal az indoklással, hogy a jogosult vagy családtagjai nem az ellátások nyújtásáért felelős intézmény helye szerinti tagállamban rendelkeznek lakóhellyel.”

10. A 883/2004 rendelet „A másik tagállamban lakóhellyel rendelkező családtagok” című 67. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Egy személy az illetékes tagállam jogszabályainak megfelelően jogosult családi ellátásokra a másik tagállamban lakó családtagjai után is, mintha a családtagok is az előbb említett tagállamban rendelkeznének lakóhellyel. A nyugdíjas azonban a nyugdíja tekintetében illetékes tagállam jogszabályainak megfelelően jogosult családi ellátásokra.”

2. A 492/2011 rendelet

11. A 492/2011 rendelet I. fejezetében a „Foglalkoztatás és egyenlő bánásmód” címet viselő 2. szakaszban szereplő 7. cikk (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Valamely tagállamnak egy másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgárát a foglalkoztatási és munkafeltételek tekintetében nem kezelhetik állampolgársága miatt a hazai állampolgároktól [helyesen: munkavállalóktól] eltérő módon, különösen, ami a javadalmazást, a munkaviszony megszüntetését és munkanélkülivé válás esetén az újraelhelyezést vagy újrafoglalkoztatást illeti.

(2) Az említett munkavállaló a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez”.

B. Az osztrák jog

1. A FLAG

12. Az 1967. október 24-i Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen (a családi kiadások támogatások útján történő fedezéséről szóló törvény)⁴ 1. §-ának megfelelően az előírt ellátásokat „a család érdekében a költségek ellentételezése céljából nyújtják”.

13. A FLAG 2. §-ának (1) és (8) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Minden olyan személy, aki a szövetségi köztársaság területén lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, családi támogatásra jogosult

a) a kiskorú gyermekek után;

[...]

(8) A családi támogatásra való jogosultság csak akkor áll fenn, ha az érdekeltségek központja a szövetségi köztársaság területén található. Valamely személy érdekeltségeinek központja abban az államban található, amellyel e személy a legszorosabban személyes és gazdasági kapcsolatban áll.”

14. A FLAG 4. §-a értelmében:

„(1) Azok a személyek, akik egy másik állam által nyújtott egyenértékű ellátásra jogosultak, nem jogosultak családi támogatásra.

(2) Azok az osztrák állampolgárok, akik az (1) bekezdés vagy az 5. § (4) bekezdése értelmében nem jogosultak családi támogatásra, különbözeti kiegészítésben részesülnek, ha a másik állam által nyújtott, az említett osztrák állampolgárokat vagy más személyeket megillető (az 5. § [4] bekezdése) egyenértékű ellátás összege alacsonyabb, mint azok a családi támogatások, amelyeket a fent hivatkozott egyenértékű ellátás hiányában a jelen szövetségi törvény alapján kellene részükre nyújtani.

⁴ BGBl., 376/1967., a továbbiakban FLAG.

(3) A különbözeti kiegészítés a másik állam által nyújtott egyenértékű ellátás és a jelen szövetségi törvény alapján folyósítandó családi támogatások különbözetének felel meg.

[...]

(6) A különbözeti kiegészítések a jelen szövetségi törvény értelmében családi támogatásnak minősülnek, de a családi támogatások összegére vonatkozó rendelkezések nem alkalmazandók a különbözeti kiegészítésekre.

[...]”

15. A FLAG 5. §-a (3) és (4) bekezdésének szövege a következő:

„(3) Azon gyermekek után, akik állandó jelleggel más államban rendelkeznek lakóhellyel, nem áll fenn családi támogatásra való jogosultság.

(4) Azon gyermekek után, akik esetében egy másik tagállam által nyújtott egyenértékű ellátás vehető igénybe, nem áll fenn családi támogatásra való jogosultság. Ez nem zárja ki a különbözeti kiegészítés nyújtását (4. § (2) bekezdés).”

16. A FLAG 8. §-a következőképpen rendelkezik:

„(1) A családi támogatások összegét azon gyermekek száma és életkora alapján határozzák meg, akikre tekintettel e támogatásokat nyújtják.

(2) A családi támogatások havi összege:

[...]

3. 2018. január 1-jétől

- a) 114 euró minden gyermek után, a születési hónapja kezdetétől számítva,
- b) 121,90 euró minden gyermek után, azon hónap kezdetétől számítva, amelyben a gyermek betölti a harmadik életévét,
- c) 141,50 euró minden gyermek után azon hónap kezdetétől számítva, amelyben a gyermek betölti a tizedik életévét,
- d) 165,10 euró minden gyermek után azon hónap kezdetétől számítva, amelyben a gyermek betölti a tizenkilencedik életévét.

(3) A családi támogatások összege gyermekenként

[...]

3. 2018. január 1-jétől kezdődően,

- a) két gyermek után nyújtott támogatás esetén havi 7,10 euróval,

- b) három gyermek után nyújtott támogatás esetén havi 17,40 euróval,
- c) négy gyermek után nyújtott támogatás esetén havi 26,50 euróval,
- d) öt gyermek után nyújtott támogatás esetén havi 32 euróval,
- e) hat gyermek után nyújtott támogatás esetén havi 35,70 euróval,
- f) hét vagy több gyermek után nyújtott támogatás esetén havi 52 euróval növekedik.

(4) A családi támogatások összege a súlyos fogyatékossgal élő gyermekek után,

[...]

3. 2018. január 1-jétől kezdődően havi 155,9 euróval megemelkedik.

[...]

(8) A jelen naptári év szeptemberétől a családi támogatások 100 euróval megemelkednek minden olyan gyermek után, aki az adott naptári évben már betöltötte a hatodik életévét, és még nem töltötte be tizenhatodik életévét.”

17. A FLAG 8a. §-a előírja:

„(1) Az állandó jelleggel az [...] Unió más tagállamának, az Európai Gazdasági Térségről szóló [1992. május 2-i] megállapodásban⁵ részes másik félnek vagy Svájcnak a területén lakóhellyel rendelkező gyermekek után járó családi támogatások összegét (8. §) az Európai Unió Statisztikai Hivatala [Eurostat] által az [...] Unió egyes tagállamai, az [EGT]-megállapodás minden egyes tagja és Svájc, valamint Ausztria vonatkozásában közzétett összehasonlító árszínvonalak alapján kell meghatározni.

(2) Az (1) bekezdésben említett családi támogatások összegeit 2019. január 1-jétől kell alkalmazni az (1) bekezdésben említett, 2018. június 1-jén közzétett értékeknek megfelelően. Ezt követően ezen összegeket két évente, az előző év június 1-jén közzétett értékek alapján ki kell igazítani.

(3) A Bundesminister für Frauen, Familien und Jugend (szövetségi nő-, család- és ifjúságügyi miniszter, Ausztria) a Bundesminister für Finanzennel (szövetségi pénzügyminiszter, Ausztria) együttesen elfogadott rendelet útján közzéteszi az (1) és (2) bekezdés szerinti számítási alapokat és összegeket, valamint [az 1988. július 7-i [Bundesgesetz über die Besteuerung Bundesgesetz über

⁵ HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.; a továbbiakban: EGT-megállapodás.

die Besteuerung {a jövedelemadóról szóló szövetségi törvény}^{67]} 33. §-a (3) bekezdésének 2. pontjában meghatározott összegeket.”

18. A FLAG 53. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) A jelen szövetségi törvény értelmében [az EGT-megállapodásban] részes felek állampolgárainak – amennyiben az a fent hivatkozott megállapodásból következik – az osztrák állampolgárokkal egyenlő bánásmódot kell biztosítani. Ebben az összefüggésben a gyermeknek az Európai Gazdasági Térség valamely államában fennálló állandó lakóhelyét a közösségi rendelkezéseknek megfelelően a gyermek ausztriai állandó lakóhelyének kell tekinteni.

[...]

(4) Az (1) bekezdés második mondata nem alkalmazható a 8a. § (1)–(3) bekezdés vonatkozásában.

(5) A Bundesabgabenordnung (az adózás rendjéről szóló szövetségi törvény) 26. §-ának (3) bekezdése a jelen szövetségi törvény szerinti ellátások tekintetében 2018. december 31-ig alkalmazandó. 2019. január 1-jétől az adózás rendjéről szóló szövetségi törvény 26. §-ának (3) bekezdése a jelen szövetségi törvény szerinti ellátásokra csak a területi önkormányzat megbízásából tevékenységet folytató külföldön foglalkoztatott személyek, valamint a házastársuk és gyermekeik vonatkozásában alkalmazandó.”

2. Az EStG

19. Az EStG 33. §-a előírja:

„[...]

(2) Az adókedvezményeket az (1) bekezdés alkalmazásából származó [adóösszegeből] a következő sorrendben kell levonni:

1. a (3a) bekezdésben említett családi bónusz »plusz« ellátás; a családi bónusz »plusz« ellátást nem kell levonni, amennyiben az meghaladja az (1) bekezdés szerinti adóköteles jövedelmet terhelő adót;
2. a (4)–(6) bekezdésben említett adókedvezmények.

⁶ BGBl. 400/1988, a továbbiakban: EStG.

⁷ A családi támogatásokat és a gyermekek után járó adókedvezményt a 2018. december 4-i Bundesgesetz, mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden (a [FLAG], az [EStG] és a segélymunkásokról szóló törvény módosításáról szóló szövetségi törvény, BGBl. I, 83/2018) alapján elfogadott 2018. december 10-i Verordnung der Bundesministerin für Frauen, Familien und Jugend und des Bundesministers für Finanzen über die Anpassung der Familienbeihilfe und des Kinderabsetzbetrages in Bezug auf Kinder, die sich ständig in einem anderen Mitgliedstaat der EU oder einer Vertragspartei des Europäischen Wirtschaftsraumes oder der Schweiz aufhalten (az állandó jelleggel az [...] Unió más tagállamában, vagy az [EGT]-megállapodás részes államában, illetve Svájcban lakóhellyel rendelkező gyermekek után járó családi támogatás és adókedvezmény kiigazításáról szóló szövetségi nő-, család- és ifjúságügyi miniszteri és szövetségi pénzügyminiszteri közös rendelet; BGBl. II, 318/2018; elérhető a következő internetcímen:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20010489&FassungVom=2019-07-08>
2019. január 1-jei hatállyal kiigazította.

(3) A [FLAG] alapján családi támogatásban részesülő adóalanyok e támogatások folyósításával párhuzamosan minden gyermek után havi 58,40 euró összegű adókedvezményre jogosultak. Ez nem vonatkozik a következő esetekre:

1. Adókedvezmény nem vehető igénybe olyan gyermekek után, akiknek lakóhelye állandó jelleggel nem az Unió valamely tagállamában, valamely [EGT-államban] vagy Svájcban található.
2. Az állandó jelleggel az [...] Unió más tagállamának, az [EGT]-megállapodásban részes másik félnek vagy Svájcnak a területén lakóhellyel rendelkező gyermekek után járó adókedvezmény összegét az Európai Unió Statisztikai Hivatala [Eurostat] által az Unió egyes tagállamai és Svájc, valamint Ausztria vonatkozásában közzétett összehasonlító árszínvonalak alapján kell meghatározni:
  - a) 2019. január 1-jétől az eltartott gyermekek után járó adókedvezmények összegét a 2018. június 1-jén közzétett értékek alapján ki kell igazítani. Ezt követően az eltartott gyermekek után járó adókedvezmények összegét két évente, az előző év június 1-jén közzétett értékek alapján ki kell igazítani.
  - b) az eltartott gyermekek után járó adókedvezmények összegét a [FLAG] 8a. §-ának (3) bekezdése alapján kell közzétenni.

[...]

(3a) A [FLAG] alapján családi támogatásban részesülő, állandó jelleggel az [...] Unió valamely tagállamában vagy az [EGT]-megállapodás más részes államában vagy Svájcban lakóhellyel rendelkező gyermek a következő rendelkezéseknek megfelelően, kérelem alapján jogosult a családi bónusz »plusz« ellátásra:

1. A családi bónusz »plusz« ellátás összege:
  - a) havi 125 euró azon hónap végéig, amelyben a gyermek betölti a tizennyolcadik életévét,
  - b) 41,68 euró azon hónap utolsó napjától kezdődően, amelyben a gyermek betölti a tizennyolcadik életévét.
- (2) Az 1. ponttól eltérően az állandó jelleggel az [...] Unió valamely más tagállamának, az [EGT]-megállapodásban részes másik félnek vagy Svájcnak a területén lakóhellyel rendelkező gyermekek után járó családi bónusz »plusz« ellátás, valamint a (4) bekezdésben említett adókedvezmények összegét az [Eurostat] által az [...] Unió egyes tagállamai és Svájc, valamint Ausztria vonatkozásában közzétett összehasonlító árszínvonalak alapján az [Eurostat] által az [Unió] minden egyes tagállamára vonatkozóan közzétett, összehasonlított árszínvonal közötti arány alapján kell meghatározni:
  - a) 2019. január 1-jétől a családi bónusz »plusz« ellátás, valamint a (4) bekezdésben említett adókedvezmény összegét a 2018. június 1-jén közzétett értékek alapján kell kiigazítani. Ezt követően ezen összegeket két évente, az előző év június 1-jén közzétett értékek alapján ki kell igazítani.

b) A szövetségi pénzügyminiszter legkésőbb az a) pontban említett referencia-időpontot követő szeptember 30-ig rendeletben közzéteszi a számítási alapokat és az összegeket^[8].

[...]

5. Az adózás rendjéről szóló szövetségi törvény 26. §-a (3) bekezdésének második mondata nem alkalmazható. Kivételt képeznek a területi önkormányzat megbízásából tevékenységet folytató külföldön foglalkoztatott személyek házastársai és gyermekei.

[...]

(4) Ezenkívül, amennyiben a gyermek állandó jelleggel az [...] Unió valamely tagállamában, illetve az [EGT]-megállapodás más részes államában vagy Svájcban rendelkezik lakóhellyel, a következő adókedvezményeket kell alkalmazni:

1. A háztartás jövedelmét egyedül biztosító személyek jogosultak az egyedüli keresőknek járó adókedvezményre. Ennek éves összege:

- Egy gyermek után 494 euró (106. § (1) bekezdés),
- Két gyermek után 669 euró (106. § (1) bekezdés).

Ez az összeg évente 220 euróval megemelkedik a harmadik, illetve minden további gyermek után (106. §, (1) bekezdés).

[...]

2. A különélő szülők jogosultak a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezményre. Ennek éves összege:

- Egy gyermek után 494 euró (106. § (1) bekezdés),
- Két gyermek után 669 euró (106. § (1) bekezdés).

Ez az összeg évente 220 euróval megemelkedik a harmadik, illetve minden további gyermek után (106. §, (1) bekezdés). Különélő szülő az az adóalany, aki naptári évenként több mint hat hónapon át legalább egy gyermekkel együtt él (106. §, (1) bekezdés) anélkül, hogy élettársal vagy házastárssal közös háztartásban éljenek.

3. A gyermek eltartására köteles adózók havi 29,20 euró tartásdíj után járó adókedvezményre jogosultak [...]

⁸ A család bónusz „plusz” ellátást, valamint az egyetlen munkajövedelemmel rendelkezőknek járó adókedvezményt, a gyermeket egyedül nevelők által, és a tartásdíj után igénybe vehető adókedvezményt a többek között az EStG-t módosító 2018. augusztus 14-i Jahressteuergesetz 2018 (2018. évi adótörvény; BGBl. I, 62/2018) alapján elfogadott 2018. szeptember 27-i Verordnung des Bundesministers für Finanzen über die Anpassung des Familienbonus Plus, des Alleinverdiener-, Alleinerzieher- und Unterhaltsabsetzbetrages sowie des Kindermehrbetrages in Bezug auf Kinder, die sich ständig in einem anderen Mitgliedstaat der EU oder einer Vertragspartei des Europäischen Wirtschaftsraumes oder der Schweiz aufhalten (az állandó jelleggel az [...] Unió valamely más tagállamában vagy az [EGT]-megállapodás részes államában, illetve Svájcban lakóhellyel rendelkező gyermekekre vonatkozó családi bónusz „plusz” ellátás, valamint az egyetlen munkajövedelemmel rendelkezőknek járó adókedvezmény, a gyermeket egyedül nevelőknek és a tartásdíj után járó adókedvezmény kiigazításáról szóló szövetségi pénzügyminiszteri közös rendelet; BGBl. II, 257/2018; elérhető a következő internetcímen:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20010319>) 2019. január 1-jei hatállyal kiigazította.

4. Az 1–3. ponttól eltérően az állandó jelleggel az [...] Unió más tagállamának, az [EGT]-megállapodásban részes másik félnek vagy Svájcnak a területén lakóhellyel rendelkező gyermekek után igénybe vehető adókedvezmény összegét a (3a) bekezdés 2. pontjának megfelelően kell meghatározni. Amennyiben az adóalany több gyermek után jogosult adókedvezményre, és e gyermekek eltérő országban tartózkodnak, először, a fiatalabbakat megelőzően, az ellátásra jogosultságot keletkeztető idősebb gyermekeket kell figyelembe venni.
5. Az adózás rendjéről szóló szövetségi törvény 26. §-a (3) bekezdésének második mondata nem alkalmazható. Kivételt képeznek a területi önkormányzat megbízásából tevékenységet folytató külföldön foglalkoztatott személyek házastársai és gyermekei.

[...]

(7) Amennyiben az (1) bekezdés alapján fizetendő jövedelemadó nem éri el a 250 eurót, és amennyiben az egyedüli keresőknek járó adókedvezmény, vagy a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezmény alkalmazandó, egy gyermek esetén a következő rendelkezéseket kell alkalmazni (106. cikk (1) bekezdés):

1. A 250 euró és az (1) bekezdés szerinti adó közötti különbözetet gyermekek után járó kiegészítő juttatás formájában kell visszatéríteni.
2. Amennyiben a gyermek állandó jelleggel az [...] Unió valamely más tagállamában vagy az [EGT]-megállapodás részes államában, illetve Svájcban rendelkezik lakóhellyel, a 250 euró összeg helyébe a (3a) bekezdés 2. pontja szerinti összeg lép.

[...]

Ez az összeg minden további gyermek után (106. cikk (1) bekezdése) 250 euróval vagy az annak helyébe lépő összeggel megemelkedik.

(8)

1. Amennyiben az (1) és (2) bekezdés szerinti jövedelemadó negatív előjelű, az egyedüli keresőknek járó adókedvezményt, illetve a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezményt vissza kell téríteni.

[...]”

3. Az adózás rendjéről szóló szövetségi törvény

20. Az adózás rendjéről szóló szövetségi törvény 26. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Egy személy ott rendelkezik az adójogi rendelkezések értelmében lakóhellyel, ahol megállapítható, hogy lakóhelyét fenntartja és használja.

(2) Egy személy ott rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, ahol olyan körülmények között lakik, amelyek arra utalnak, hogy nem csupán ideiglenesen tartózkodik ezen a helyen vagy országban. [...]

(3) Az olyan állami szervvel munkaviszonyban álló osztrák állampolgárokat, akiknek alkalmazási helye külföldön van (kiküldött köztisztviselő) olyan személynek kell tekinteni, akinek szokásos tartózkodási helye azon a helyen van, ahol a díjazást folyósító szerv található. Ugyanez vonatkozik e személyek házastársára, amennyiben a házastársak állandó jelleggel közös háztartásban élnek, valamint az e háztartásba tartozó kiskorú gyermekeikre.”

III. A pert megelőző eljárás

21. 2019. január 25-i felszólító levelében a Bizottság felhívta az Osztrák Köztársaság figyelmét az Osztrák Köztársaság által a gyermekekkel rendelkező munkavállalók részére nyújtott családi ellátások összegének, valamint az szociális és adókedvezményeknek 2019. január 1-jétől kezdődően az e munkavállalók állandó lakóhelye szerinti tagállam általános árszintje alapján történő kiigazítására irányuló mechanizmussal kapcsolatosan fennálló aggodalmaira.

22. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy egy családi ellátás összegének a gyermek lakóhelye alapján történő kiigazítása ellentétes a 883/2004 rendelet 7. és 67. cikkével, amelyek szerint az adott pénzbeli ellátások nem csökkenthetők azzal az indoklással, hogy egy családtag, például egy gyermek másik tagállamban rendelkezik lakóhellyel. Ezenkívül az Osztrák Köztársaság által a gyermekeknek nyújtott ellátások és kedvezmények kiigazítása lényegében más tagállamok munkavállalóit érinti, az osztrák munkavállalókat nem. Az ilyen közvetett hátrányos megkülönböztetés a Bizottság szerint ellentétes a 883/2004 rendelet 4. cikkében és a 492/2011 rendelet 7. cikkében foglalt egyenlő bánásmód elvével.

23. A 2019. március 25-i felszólító levélre adott válaszában az Osztrák Köztársaság a következőkre hivatkozott:

- az uniós jog az Osztrák Köztársaság által bevezetethez hasonló mechanizmusokat ír elő;
- mivel a 883/2004 rendelet 67. cikke nem írja elő, hogy a valamely más tagállamban lakóhellyel rendelkező gyermekek után folyósított ellátások összegének meg kell egyeznie az Ausztriában lakóhellyel rendelkező gyermekek után fizetett összeggel, megengedett a családi ellátás összegének a gyermek lakóhelye alapján történő kiigazítása, és
- nem áll fenn azon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetés, hogy az ellátások és az előnyök átalányösszegének a gyermekek lakóhelye szerinti árszint alapján történő kiigazítása objektíven igazolt, és a terhek valamennyi munkavállaló vonatkozásában összehasonlítható, következetes mérsékléséből ered.

24. Mivel a Bizottság e választ nem találta kielégítőnek, 2019. július 26-án indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben lényegében fenntartotta álláspontját. Pontosította, hogy az uniós jogban nincs releváns hivatkozás, és rámutatott arra, hogy a nyújtott összegek átalányjellegűek, amelyeket Ausztria különböző régióiban nem igazítottak ki a gyermekek állandó lakóhelye szerinti régiók árszintje alapján. Így a más tagállamban lakóhellyel rendelkező gyermekek javára nyújtott ellátások és kedvezmények szintje közötti különbség közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, mivel hátrányosabban érinti a migráns munkavállalókat, mint az osztrák munkavállalókat. Ezen ellátások és kedvezmények összegének átalányjellege azt bizonyítja, hogy azok nem függenek a gyermek eltartásához kapcsolódó valós költségektől, és így nem garantálják a családok által a gyermekek szükségleteinek biztosítása során viselt költségek méltányosabb megosztását.

25. 2019. október 24-i levelében az Osztrák Köztársaság válaszolt erre az indokolással ellátott véleményre, és rámutatott, hogy a szóban forgó családi ellátások összege, valamint a szociális és adókedvezmények nem pusztán átalányjellegűek, hanem a valós szükségleteknek felelnek meg. Emellett az a tény, hogy a szóban forgó ellátásokat és kedvezményeket átalányösszeg formájában nyújtják, nem zárja ki ezen ellátásoknak és kedvezményeknek a gyermekek lakóhelye szerinti árszint alapján történő kiigazítását. Az ilyen kiigazítás nem minősül egyenlőtlen bánásmódnak, hanem azt biztosítja, hogy az ellátásból és az előnyökből részesülő munkavállaló terheit a gyermek tényleges tartózkodásának helyétől függetlenül minden esetben azonos mértékben mérsékelik. Feltételezve, hogy fennáll a közvetett hátrányos megkülönböztetés, azt többek között a szociális biztonsági rendszert terhelő kiadások egyensúlyára vonatkozó célkitűzés, valamint a kedvezményezettek teherviselési képességének figyelembevételére irányuló cél igazolja.

26. A Bizottság, mivel nem találta meggyőzőnek ezt a választ, az EUMSZ 258. cikk alapján benyújtotta a jelen keresetet.

IV. A felek kérelmei

27. Keresetlevelében a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- állapítsa meg, hogy az Osztrák Köztársaság a *családi támogatás* és az eltartott gyermekek után járó *adókedvezmény* tekintetében az olyan munkavállalókat érintő kiigazítási mechanizmus bevezetésével, akiknek a gyermekei állandó jelleggel egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, megsértette:
  - a 883/2004 rendelet 7. és 67. cikkéből, valamint
  - a 883/2004 rendelet 4. cikkéből, valamint a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;
- állapítsa meg, hogy az Osztrák Köztársaság ezenkívül a *családi bónusz „plusz”*, az *egyedüli keresőknek járó adókedvezmény*, a *gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezmény*, valamint a *tartásdíj után járó adókedvezmény* tekintetében az olyan migráns munkavállalókat érintő kiigazítási mechanizmus bevezetésével, akiknek a gyermekei állandó jelleggel egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, megsértette a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, és
- az Osztrák Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

28. Az Osztrák Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a keresetet, és
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

29. A Bíróság elnöke a Cseh Köztársaság (2020. november 6-án), a Horvát Köztársaság (2020. november 20-án), a Lengyel Köztársaság (2020. november 19-án), Románia (2020. november 12-án), a Szlovén Köztársaság (2020. október 22-án) és a Szlovák Köztársaság (2020. október 22-án) számára határozatban engedélyezte, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.

30. A Bíróság elnöke (2020. november 20-i) határozatával a Dán Királyság számára engedélyezte, hogy az Osztrák Köztársaság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.

31. A Bíróság elnöke 2020. december 18-i végzésével engedélyezte az EFTA Felügyeleti Hatóság számára, hogy a Bizottság, illetve a Norvég Királyság számára, hogy az Osztrák Köztársaság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.

32. A Bizottság a beavatkozási beadványokra vonatkozó észrevételeiben azt állítja, hogy a Cseh Köztársaság, a Horvát Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, Románia, a Szlovén Köztársaság, a Szlovák Köztársaság és az EFTA Felügyeleti Hatóság beadványai teljes mértékben megerősítik az érveit, míg a Dán Királyság és a Norvég Királyság beavatkozási beadványában kifejtett érvelés nem cáfolja azokat.

33. A beavatkozási beadványokra vonatkozó észrevételeiben az Osztrák Köztársaság pontosítja, hogy teljes mértékben egyetért a Dán Királyság és a Norvég Királyság észrevételeivel, és rámutat, hogy a Bizottságot támogató beavatkozók nem hivatkoznak semmilyen új érvre. Teljes egészében fenntartja az ellenkérelmében megfogalmazott és a viszonyválaszában megismételt kérelmeit.

V. Elemzés

34. A Bizottság keresetének alátámasztására két kifogást fogalmaz meg, amelyek azon a megállapításon alapulnak, hogy az Osztrák Köztársaság – eltérve a törvényben meghatározott általányösszegetől – előírja a családi támogatásnak és az eltartott gyermekek után járó adókedvezménynek, valamint több más adókedvezménynek – vagyis a családi bónusz „plusznak”, az egyedüli keresőknek járó adókedvezménynek, a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezménynek, valamint a tartásdíj után járó adókedvezménynek – azon gyermek állandó lakóhelye szerinti tagállam árszintje⁹ alapján történő kiigazítását, akire tekintettel ezen ellátásokat nyújtják.

35. Az első kifogás a 883/2004 rendelet 7. és 67. cikkének megsértésén alapul. A második kifogás a 883/2004 rendelet 4. cikkében és a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt egyenlő bánásmód elvének megsértésén alapul.

⁹ Az érintett tagállamok vonatkozásában alkalmazott együtthatókat illetően lásd a jelen indítvány 7. és 8. lábjegyzetét, valamint 84. pontjának második franciabekezdését, ami szemlélteti ezen együtthatóknak az Osztrák Köztársasággal szomszédos tagállamok tekintetében fennálló változatosságát.

A. A 883/2004 rendelet 7. és 67. cikkének megsértésére alapított első kifogásról

1. A felek érvei

a) A Bizottság

36. Első kifogásában a Bizottság azt állítja, hogy az Osztrák Köztársaság megsértette a 883/2004 rendelet 7. és 67. cikkéből eredő kötelezettségeit, amennyiben e tagállam szabályozása *a családi támogatás és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény kiigazítását* írja elő azon munkavállalók tekintetében, akik az osztrák szociális biztonsági rendszerben biztosítottak, azonban gyermekeik egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel.

37. A Bizottság kifejti, hogy:

- az Osztrák Köztársaság az Ausztriában dolgozó személyek számára gyermekeik után családi ellátást és szociális kedvezményt nyújt, amelyeket egységes átalányösszegben határoznak meg, és amelyek családi támogatásból és gyermekek után járó adókedvezményből állnak;
- az Osztrák Köztársaság által benyújtott igazolások alapján, valamint a Dán Királyság és a Norvég Királyság által kifejtett véleménnyel ellentétben ezen összegeket az osztrák jogalkotó kizárólag a gyermekek életkora és száma alapján határozza meg, tehát függetlenül a valós szükségleteiktől és szociális környezetüktől, és
- 2019. január 1-je óta az osztrák szabályok előírják, hogy ezeket az állami ellátásokat azon tagállam általános árszintje alapján ki kell igazítani, amelyben a gyermek állandó jelleggel lakik.

38. A Bizottság arra hivatkozik, hogy:

- nem vitatott, hogy a családi támogatás és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény, amelyek az állam által a gyermekek eltartásából eredő kiadások mérséklése céljából folyósított pénzbeli ellátások, a 883/2004 rendelet 1. cikkének z) pontja és 3. cikke (1) bekezdésének j) pontja értelmében családi ellátásoknak minősülnek;
- ezeket az ellátásokat a gyermekek személyes szükségleteinek bármiféle egyéni és diszkrecionális mérlegelése nélkül, jogilag meghatározott helyzetben nyújtják¹⁰. A FLAG 8. §-a (1) bekezdésének szövege szerint a családi támogatásokat az EStG 33. §-a (3), (3a), (4), (7) és (8) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelően nyújtott adókedvezményhez hasonlóan a gyermekek száma és életkora alapján kell kiszámítani;
- noha az Osztrák Köztársaság azt állítja, hogy az osztrák jogalkotó a gyermekek eltartásához szükséges kiadásfajtákat vette kiindulópontnak, nem bizonyította, hogy kapcsolat áll fenn az osztrák családi támogatás mértéke és a gyermektartás általános költsége között;
- ugyanez a helyzet az iskoláztatási költségekkel kapcsolatos, és a súlyos fogyatékkal élő gyermekek után nyújtott pótlékok esetében, amelyekre vonatkozóan az Osztrák Köztársaság azt sem bizonyította, hogy ezek az átalányösszegek a gyermekek szociális környezetéhez

¹⁰ A Bizottság a 2020. április 2-i Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítéletre (C-802/18, a továbbiakban: Caisse pour l'avenir des enfants [határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, EU:C:2020:269, 38. és 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) hivatkozik.

kapcsolódnak, főként, mivel azt állítja, hogy ezek a költségek az Ausztriában, nem pedig abban a tagállamban fennálló iskolakötelezettségen alapulnak, amelyben a gyermek iskolai tanulmányokat folytat. Így az iskoláztatási költségekkel kapcsolatos emelés nem az iskola tényleges látogatásától, hanem kizárólag a gyermek életkorától függ;

- ezzel szemben azt a tartásdíjat, amelyet a szülőnek az osztrák magánjog alapján készpénzben kell fizetnie, konkrétan és egyedileg kell kiszámítani a szülők életkörülményei és a gyermek szükségletei alapján;
- a családi ellátások összege – amint azt a 883/2004 rendelet 7. cikke az ellátások csökkentése vagy módosítása esetére, és e rendeletnek a 2019. szeptember 18-i Moser ítéletben¹¹ értelmezett 67. cikke kifejezetten előírja – *nem függhet* attól, hogy a munkavállaló *családtagjainak lakóhelye*¹² az ellátást nyújtó tagállamban található-e;
- e 7. és 67. cikk rendelkezéseit azt követően fogadták el, hogy a Bíróság meghozta az 1986. január 15-i Pinna ítéletet,¹³ amely az 1408/71/EGK rendeletnek az azóta a 883/2004 rendelet 67. cikkével felváltott 73. cikkét¹⁴ értelmezte, lényegében megismételve annak tartalmát. Ebből az következik, hogy Mancini főtanácsnok ezen ügyre vonatkozó indítványának¹⁵ fényében tilos a családi ellátások *szintjének* kizárólag azon az alapon történő *kiigazítása*, hogy a családtagok más tagállamban rendelkeznek lakóhellyel;
- e rendelet 67. cikke nem tartalmaz egyetlen olyan utalást sem, amely igazolná az említett rendelet 7. cikkének az ugyanezen rendelet munkanélküli-ellátásokról szóló 63. cikkétől, illetve a különleges, nem járulékalapú pénzbeli ellátásokról szóló 70. cikkének (3) bekezdésétől eltérő alkalmazását;
- az uniós jogalkotó célja – amint azt a Bíróság a Pinna ítéletben kifejtette – annak elkerülése, hogy a valamely más tagállamból származó munkavállalót visszatartsák a szabad mozgáshoz való joga gyakorlásától, és
- az Osztrák Köztársaság azáltal, hogy a családi ellátások kiigazításának olyan mechanizmusát írja elő, amely ezen ellátások szintjét a gyermekek lakóhelye szerinti tagállamtól függően módosítja, nem kezeli ezeket az ellátásokat ugyanúgy, *mint akkor, amikor a családtagok Ausztriában rendelkeznek lakóhellyel.*

¹¹ C-32/18, a továbbiakban: Moser ítélet, EU:C:2019:752, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Ezen ítélet 10. és 54. pontjára is hivatkozva a Bizottság hozzátette, hogy éppen azért lehetett a támogatás összegét a jogosult gazdasági és társadalmi környezetére tekintettel kiszámítani, mert az osztrák gyermekgondozási támogatás összege kifejezetten a korábbi szakmai jövedelem összegétől függ.

¹² A Bizottság álláspontját a Norvég Királyság által előadott ezzel ellentétes érvelésre – amelyben ez utóbbi példaként a tagállamonként eltérő vételárú babakocsik árának legfeljebb 50%-os visszatérítését megvalósító családi ellátást hozta fel (lásd a jelen indítvány 20. lábjegyzetét) – válaszul is megerősítette. A Bizottság hangsúlyozta, hogy ilyen esetben a migráns munkavállaló vonatkozásában a támogatás összege a *kiadásai* mértékétől függ. Márpedig az osztrák kiigazítási mechanizmus azon a vélelmen alapul, hogy e kiadások azon a helyen merülnek fel, ahol a gyermek lakik és figyelmen kívül hagyja a szülője munkavégzésének helyétől eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező gyermek gazdasági és társadalmi környezetét. Következésképpen, ugyanezt a példát követve, nem fogadható el, hogy a 100 euró értékű babakocsi két munkavállaló általi megvásárlásával járó költségek átvállalt része 50 euró, amennyiben a gyermek Ausztriában rendelkezik lakóhellyel, és ettől eltérő összegű, ha lakóhelye nem e tagállamban található, holott a költség azonos.

¹³ 41/84, a továbbiakban: Pinna ítélet, EU:C:1986:1. Lásd különösen ezen ítélet 25. pontját.

¹⁴ A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i tanácsi rendelet (HL 1971. L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.). A Bizottság pontosítja, hogy az 1988. szeptember 27-i Lenoir ítéletből (313/86, a továbbiakban: Lenoir-ítélet, EU:C:1988:452, 9., 11. és 16. pont) az következik, hogy a „kizárólag a családtagok száma, és szükség esetén a családtagok életkora alapján rendszeres időszakonként fizetendő pénzbeli ellátások” nem igazíthatók a gazdasági és társadalmi környezethez.

¹⁵ Mancini főtanácsnok Pinna ügyre vonatkozó indítvány (41/84, nem tették közzé, EU:C:1985:215, 7. pont).

39. Ezzel összefüggésben a Bizottság a Dán Királyság azon érvére válaszol, amely szerint a 883/2004 rendelet 5. cikkének b) pontja szintén amellel szól, hogy jogszerű a családi ellátásoknak a gyermek lakóhelye alapján történő kiigazítása, azt állítja, hogy éppen ellenkezőleg, az említett rendelkezésben ugyanaz az e rendelkezés szerinti illetékes tagállamban lévő lakóhellyel kapcsolatos vélelem szerepel, amely arra az esetre vonatkozik, amikor e tagállamnak a más tagállam területén bekövetkezett tényállásokat vagy eseményeket kell figyelembe vennie, miáltal magát az e rendelet 7. és 67. cikkére vonatkozó értelmezését erősíti meg.

40. Ezenkívül az Európai Tanács keretében ülésező állam-, illetve kormányfőknek az Egyesült Királyság Európai Unión belüli helyzetének újraszabályozása érdekében hozott határozatát¹⁶ illetően – amelyre az Osztrák Köztársaság hivatkozik, mivel e határozat előírta, hogy a Bizottságnak javaslatot kell előterjesztenie a 883/2004 rendelet módosítására annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a tagállamok számára a szociális ellátásoknak a munkavállaló lakóhely szerinti tagállamtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező gyermekek vonatkozásában történő indexálását – a Bizottság egyrészt hangsúlyozza, hogy a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Unióból történő kiválása miatt e rendeletet nem módosították. Másrészt azon a véleményen van, hogy az e rendelet módosításának az Osztrák Köztársaság által hivatkozott hatásvizsgálatából nem következik, hogy egyik tervezett lehetőség az exportált családi ellátásoknak a gyermekek lakóhelye szerinti tagállam életszínvonala alapján történő kiigazításából állt volna,¹⁷ hogy az ilyen indexálás megfelelt a hatályos uniós jognak, tekintettel az e tekintetben megfogalmazott fenntartásokra,¹⁸ és hogy ez a lehetőség nem került elfogadásra.

b) Az Osztrák Köztársaság

41. Először is, a *családi támogatásokat* illetően az Osztrák Köztársaság előadja, hogy a FLAG 1. §-a szerint a családi támogatásokat a költségeknek a család érdekében történő fedezése céljából nyújtják, és e célnak megfelel az ezen ellátások összegének a FLAG 8. §-ának (2) bekezdése szerint a gyermek életkorának – amihez a kiadások szintje igazodik – függvényében történő emelése. Emlékeztet arra, hogy a FLAG egyetlen támogatásban egyesítette azokat a családok számára nyújtott különböző támogatásokat, amelyeket a második világháború első éveitől kezdődően – kezdetben természetbeni ellátások formájában – nyújtottak a családok célzott támogatása érdekében.

42. Az Osztrák Köztársaság a FLAG 8. §-ának rendelkezései alapján hangsúlyozza, hogy:

- a családi támogatásokat minden esetben a gyermekek ausztriai megélhetését szolgáló források biztosításához szükséges kiadásfajták alapján kell kiszámítani;
- összegük átalányösszeg, a konkrét kiadásokat nem szükséges bizonyítani;
- ez a rendszer azon az elgondoláson alapul, hogy a gyermekekkel kapcsolatban Ausztriában felmerülő „alapvető kiadások” minden szülő számára minden esetben azonosak, és

¹⁶ Lásd az Európai Tanács 2016. február 18-i és 19-i következtetéseinek kivonata (HL 2016. C 69. I, 1. o.) I. melléklete D. szakasza 2. pontjának a) alpontját.

¹⁷ Lásd a jelen indítvány 56. pontját.

¹⁸ A Bizottság az SWD(2016) 460 final/2. sz. hatásvizsgálatra hivatkozik (1/6. rész, 135. o., 7.3.2. pont).

- az a tény, hogy az ellátásokat a gyermek tényleges szükségletei, valamint a gazdasági és szociális környezetéhez szorosan kapcsolódó megélhetési költségek alapján számítják ki,¹⁹ egyrészt „főszabály szerint” kitűnik abból, hogy ezen ellátások összege a gyermekek életkorától függően,²⁰ és különösen a tankötelezettség teljes időtartama alatt szeptemberben, az iskolába történő visszatérés esetén, valamint a gyermekek súlyos fogyatékosága esetén megemelkedik. Másrészt ezek összege csökken, amikor egy 19. életévét betöltött gyermek bizonyos mértékű jövedelemmel rendelkezik.

43. Az Osztrák Köztársaság pontosítja, hogy a családi támogatások összegét, amely a megélhetéshez szükséges forrásokhoz vagy alapszükségletekhez igazodik, a bérek és az árak szintje, valamint az infláció függvényében megemelték. Ezzel ellentétben ezen ellátások állami költségvetési okokból csökkenthetők voltak.

44. A családi támogatások finanszírozását és nyújtásának feltételeit illetően az Osztrák Köztársaság kifejti, hogy:

- a családi támogatásokkal kapcsolatos kiadásokat az Ausgleichsfonds für Familienbeihilfen (családi támogatások kompenzációs alap, Ausztria)²¹ viseli;
- ezen alap forrásai különösen²² a munkavállalókat a szövetségi köztársaság területén foglalkoztató²³ munkáltatók által fizetett járulékokból²⁴ származnak;
- az önálló vállalkozók kizárólag munkáltatóként fizetik meg e járulékokat, amelyeket nem a jövedelmük alapján, hanem a munkavállalóknak fizetett munkabér alapján számítanak ki;
- az ilyen típusú járulék egyfajta különadónak minősül, amelyet valamennyi munkavállaló munkabére alapján számítanak ki,²⁵ függetlenül attól, hogy a munkavállalók nevelnek-e gyermekeket, vagy sem, és
- a társadalombiztosítási járulékokkal ellentétben azt nem az egyes munkavállalók bruttó jövedelméből vonják le, továbbá a családi támogatások folyósítása nem kapcsolódik a FLAG 2. §-a (1) bekezdésének megfelelően Ausztriában folytatott keresőtevékenységhez, sem pedig a munkáltató, illetve az önálló vállalkozó járulékainak összegéhez.

¹⁹ Az Osztrák Köztársaság, valamint a Norvég Királyság úgy véli, hogy a családi ellátások és a megélhetési költségek közötti kapcsolatot megerősíti a jelen indítvány 18. lábjegyzetében hivatkozott hatásvizsgálat VI. mellékletében szereplő „Assessment of the impact of amendments to the EU social security coordination rules on export of family benefits” című FreSso jelentés (3/6. rész, 1.7.2. pont, 44. o.). Az Osztrák Köztársaság hangsúlyozza, hogy ez különösen azt mutatja, hogy a családi ellátásokat főszabály szerint kiigazítják, mivel a kiigazítás mindig az inflációs rátán alapul.

²⁰ Az Osztrák Köztársaság hangsúlyozza, hogy a gyermekek számával és életkorával kapcsolatos szempont önmagában nem meghatározó az ellátás jellegének és a figyelembe vett konkrét jellemzőknek az értékelése szempontjából. Ezzel összefüggésben a Bizottság úgy véli, hogy az a példa szemléletes, amelyet a Norvég Királyság hozott fel, és amely szerint: „[e]gy adott A tagállam statisztikai úton értesült arról, hogy egy babakocsi átlagban 100 euróba kerül, és hogy így az 50%-os visszatérítés 50 euró. A szükségtelenül nehézkes visszatérítési rendszer elkerülése érdekében ez az állam úgy dönt, hogy az ellátást 50 eurós átalányösszeg formájában azonnal folyósítja, kiegészítve a babakocsik árának emelkedését korrigáló indexálási szabállyal. Ezenkívül annak biztosítása érdekében, hogy az ellátás célja és funkciója a gyermekek lakóhelyétől függetlenül teljesüljön, ami a korábbi térítési rendszerben automatikusan megvalósult, a jogalkotó a különböző tagállamokban a babakocsik vásárlási költségeinek korrigálása érdekében indexálási mechanizmust vezet be”. Lásd e tekintetben a fenti 11. lábjegyzetet.

²¹ Lásd a FLAG 39. §-ának (1) bekezdését.

²² Az Osztrák Köztársaság rámutat, hogy ezenkívül a családi támogatások kompenzációs alapjának bevételei alapvetően a jövedelemadó rögzített összegéből, a társasági adó és a jövedelemadó egy részéből, a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási hozzájárulásokból, továbbá a különböző szövetségi minisztériumok által nyújtott támogatásokból származnak. Lásd a FLAG 39. §-a (2) bekezdésének b)–h) pontját.

²³ Lásd a FLAG 41. §-ának (1) bekezdését.

²⁴ Lásd a FLAG 39. §-a (2) bekezdésének a) pontját.

²⁵ Lásd a FLAG 41. §-ának (3) bekezdését.

45. Másodsor, az eltartott gyermekek után járó *adókedvezményt* illetően az Osztrák Köztársaság kifejti, hogy az EstG 33. §-ának (3) bekezdése értelmében a FLAG alapján családi támogatásban részesülő adóalany minden gyermeke után 58,40 euró összegű adóvisszatérítésre jogosult, amelyet, a családi támogatásokkal egy időben folyósítanak számára. Gazdasági szempontból az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény tehát a családi támogatásokat növelő ellátásnak minősül. Ez utóbbi ellátásokkal ellentétben azonban a gyermek után járó adókedvezményt nem a családi támogatások kompenzációs alapjának forrásaiból, hanem az általános adóbevételekből finanszírozzák.

46. Ezzel szemben a családi bónusz „plusz”, és az egyéb adókedvezmények²⁶ nem a gyermekek eltartásához való hozzájárulásnak, hanem az adóteher mérséklése révén arra tekintettel történő ellentételezésnek minősülnek, hogy a gyermekkel rendelkező, keresőtevékenységet végző adóalanyok azonos jövedelem mellett alacsonyabb teherviselési képességgel bírnak, mint a gyermektelen, keresőtevékenységet folytató adóalanyok. Ezt a teherviselési képességet a gyermek eltartásának – köztük az élete alapvető tevékenységeinek – alapvető (vagy átlagos) anyagi szükségletei figyelembevételével kell értékelni.

47. Az Osztrák Köztársaság úgy magyarázza azon döntését, hogy a szóban forgó családi ellátások és adókedvezmények összegét²⁷ a gyermekek lakóhelye szerinti tagállamtól függően, az Eurostat által közzétett összehasonlító árszínvonalak alapján igazítja ki többek között a családi támogatások és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény célja miatt, amely arra irányul, hogy megtérítse a szülők részére azon költségek egy részét, amelyeket általában a gyermekük eltartása érdekében viselniük kell, valamint azon tény miatt, hogy e költségek lényegükönél fogva az állandó lakóhely árszintjétől függenek.

48. Márpedig a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásának felerősödése, valamint a családi támogatások és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény ebből következő, különbségtétel nélküli – azon gyermekek állandó lakóhelye szerint tagállamoktól független, akikre tekintettel az ellátásokat nyújtják – exportja ezen ellátások rendszerének növekvő torzulásához vezetett. Ha a gyermek egy alacsony vásárlóerővel rendelkező tagállamban élt, a támogatás hatása meghaladta a terhek célzott könnyítését.²⁸ Ezzel szemben, ha a gyermek nagyobb vásárlóerővel rendelkező tagállamban élt, a terhek könnyítése nem érte el az intézkedés célzott szintjét.

49. Harmadszor, a Bizottság *első kifogására válaszul* az Osztrák Köztársaság úgy véli, hogy a 883/2004 rendelet 7. és 67. cikke nem tiltja a családi támogatások és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény összegének valamennyi, akár osztrák, akár külföldi munkavállalóra vonatkozó kiigazítására irányuló mechanizmust.

50. Az Osztrák Köztársaság azt állítja, hogy:

- a jelen ügyben kizárólag a 883/2004 rendelet 67. cikke alkalmazandó, mivel az a valamely más tagállamban lakóhellyel rendelkező családtagok után járó családi ellátások exportálására vonatkozó különös rendelkezéseket tartalmaz, míg e rendelet 7. cikkének az e rendeletben szabályozott valamennyi szociális biztonsági ellátás a tárgya;
- e 67. cikk szövegével nem ellentétes az érintett családi ellátás konkrét jellegének, céljának és részletszabályainak figyelembevétele, és a Norvég Királyság jogosan állítja, hogy a minden

²⁶ Lásd a jelen indítvány 34. pontját.

²⁷ Lásd a jelen indítvány 83. pontjának első és második franciabekezdését.

²⁸ Szemléltetésképpen lásd a jelen indítvány 53. pontját.

esetben abszolút összegek exportálásának kötelezettsége ellentétes e rendelkezéssel, valamint a 883/2004 rendelet 7. cikkével, és

- a családi támogatások és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény *értékét tekintve* nem függ a gyermek ausztriai lakóhelyétől, mivel ezen ellátások a gyermekek megélhetési költségeinek részleges fedezésére irányulnak, amely költségek a *gyermekek lakóhelyének árszintjétől függenek*.

51. E tekintetben az Osztrák Köztársaság a következőkre is hivatkozik:

- a 883/2004 rendelet (16) preambulumbekzdésére, amely pontosítja, hogy az érintett személy gazdasági és szociális környezetéhez kapcsolódó ellátások tekintetében figyelembe vehető a lakóhely²⁹;
- a 2001. március 15-i Offermanns ítéletre,³⁰ amelyből az következik, hogy a „családi kiadások fedezése” fordulatot úgy kell értelmezni, hogy annak célja többek között a családi költségekhez való, a gyermekek eltartásából eredő kiadásokat mérséklő állami hozzájárulás, ami azt bizonyítja, hogy a családi ellátások közvetlen kapcsolatban állnak a gyermek eltartásával kapcsolatban felmerült költségekkel, és ezért azokat a tényleges költségek figyelembevétele érdekében ki lehet igazítani;
- Slynn főtanácsnoknak a Lenoir ítélet³¹ alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítványára és ezen ítélet 16. pontjára, amelyben a Bíróság a tanév kezdetén átalányösszeg formájában nyújtott támogatást illetően úgy ítélte meg, hogy az 1408/71 rendelettel nem ellentétes, hogy a családi ellátások kedvezményezettje, aki valamely tagállam állampolgárja és egy másik tagállam területén lakik, iskoláztatási támogatás megfizetését igényelheti a származási országának szociális intézményeitől, ha azokat nem kizárólag a gyermekek száma és életkora alapján, hanem az érdekeltek gazdasági és szociális körülményei, és ezáltal lakóhelye figyelembevételével számították ki, és
- a Moser ítéletre, különösen annak 53. és 54. pontjára, amelyekből kitűnik, hogy a nemzeti szabályozás *célja*³² meghatározó. Mivel ebben az ügyben a gyermekgondozás időszakában a szakmai tevékenységből származó jövedelmet helyettesítő ellátásról volt szó, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a munkavégzés helye szerinti államban fennálló tényleges díjazási feltételeket kell alapul venni a 883/2004 rendelet 68. cikke alapján nyújtandó családi ellátás utáni különbözeti kifizetés összegének kiszámítása során.

²⁹ Az Osztrák Köztársaság szerint a 883/2004 rendelet (16) preambulumbekzdése nem vonatkozik e rendelet 70. cikkére, mivel e cikk célja az, hogy a különleges ellátások exportálhatóságára vonatkozó szabály alól kizárja a jövedelempótló, vagy a fogyatékkal élő személyek számára biztosított különös védelmet nyújtó, adóból finanszírozott különleges ellátásokat, amelyek kifejezetten a jogosultak lakóhelyéhez kapcsolódnak.

³⁰ C-85/99, EU:C:2001:166, 41. pont; az ítélet az 1408/71 rendelet 1. cikke u) pontja i. alpontjának értelmezésére vonatkozik, amely a családi ellátásoknak az e rendelkezés ii. pontjában meghatározott családi támogatásoktól való elhatárolásáról szól. Lásd továbbá a jelen indítvány 72. pontját. A családi ellátások exportálására vonatkozó, az e rendelet 73. cikkének (1) bekezdésében foglalt szabály nem vonatkozott ezekre az ellátásokra.

³¹ Slynn főtanácsnok Lenoir ügyre vonatkozó indítvány (313/86, nem tették közzé, EU:C:1988:87).

³² A Norvég Királyság beavatkozási beadványával egyetértve az Osztrák Köztársaság arra is hivatkozik, hogy a 883/2004 rendelet 67. cikke és a Bíróság ítélkezési gyakorlata megerősíti, hogy figyelembe kell venni az ellátások konkrét jellegét, célját és részletszabályait, valamint például azt a tényt, hogy a gyermek szükségletei által vezérelt vagy a szülők jövedelme alapján kiszámított ellátásról van szó. Következésképpen az ellátások minden esetben abszolút érteken való exportálásának kötelezettsége ellentétes lenne a 883/2004 rendelet 67. cikkének – valamint 7. cikkének – rendelkezéseivel.

52. Így az Osztrák Köztársaság először is úgy véli, hogy a Bizottság a Lenoir ítéletre és a Moser ítéletre hivatkozva nem állíthatja, hogy az átalányösszeg formájában nyújtott ellátások – a kedvezményezettek tényleges helyzetének függvényében közvetlenül nyújtott szolgáltatásoktól eltérően – egyetlen esetben sem kiigazíthatók. E tekintetben az Osztrák Köztársaság azon a véleményen van, hogy a szóban forgó ellátások a Lenoir ítélet tárgyát képező ellátásokhoz hasonlóak. Azt állítja, hogy az általa folyósított családi támogatások keretében átalányösszeg formájában a mindennapi szükségleti cikkek megvásárlásának költségeit – nem kizárólagosan, de az iskolakezdéshez is kapcsolódóan – szintén megtérítik. Ezenkívül hangsúlyozza, hogy a szóban forgó ellátás céljának a Moser ítéletben való figyelembevétele átültethető a jelen ügyre.

53. Közelebbről, az Osztrák Köztársaság arra hivatkozik, hogy a kiigazítási mechanizmus alapján a gyermekek lakóhelye szerinti tagállamban fennálló vásárlóerőhöz igazított családi támogatások számos olyan tagállamban, amelyekre továbbra is 100%-nál kisebb együtthatót vonatkozik, – még ha csak részben is – még így is jelentősen magasabb összegűek, mint a gyermekek lakóhelyén járó ellátás. Az egyetlen gyermekkel, egy újszülöttel rendelkező családnak folyósított összeg vonatkozásában a következő két példát hozza fel: míg a családi támogatások összege Magyarországon 2020-ban havi 12 200 magyar forint (HUF) volt, azaz hozzávetőleg 34 eurónak felelt meg, az Osztrák Köztársaság által folyósított kiigazított családi támogatások és az eltartott gyermekek után járó kiigazított adókedvezmény összege 99,13 euró, azaz ennek közel a háromszorososa volt. Ugyanígy, míg Szlovákiában a családi támogatások 2020-ban körülbelül havi 24,95 eurót tettek ki, a kiigazított családi támogatások és az eltartott gyermekek után járó kiigazított adókedvezmény 122,57 euró, vagyis a szlovák támogatás közel ötszöröse volt.³³

54. Másodszor, az Osztrák Köztársaság azon a véleményen van, hogy a Bizottság nem hivatkozhat a Pinna ítéletre, mivel ez az ítélet olyan nemzeti szabályozásra vonatkozott, amely kizárja a családi ellátások *nyújtását*, miáltal ez a szabályozás eltér az e tagállam által bevezetett, a folyósított ellátások összegének kiigazítására szolgáló mechanizmustól.

55. Hozzáteszi, hogy figyelemmel az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szereplő francia szabályozás tárgyára, a Bíróság helyesen vetette el Mancini főtanácsnoknak az exportált ellátások kiigazítását előíró szabályozásokkal kapcsolatos megfontolásait.³⁴ Ezenkívül e határozat nem ültethető át az osztrák családi támogatásokra, mivel azok figyelembe veszik a megélhetési költségeket, és mivel sem a családi támogatások, sem az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény nem minősülnek „az alaphér kiegészítő elemének”³⁵, tekintve, hogy e támogatásokat az esetleges kereső tevékenységből származó jövedelemtől függetlenül nyújtják.

56. Harmadszor, a Bizottság arra alapított érvét illetően, hogy az *Egyesült Királyságra vonatkozó újraszabályozás* soha nem lépett hatályba,³⁶ az Osztrák Köztársaság rámutat, hogy az Egyesült Királyság felé fennálló kötelezettségvállalás mindazonáltal az Unión belüli különböző árszintek, vagy – a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset keretében értékelendő szabályozásokkal ellentétben – még inkább a gyermekek részére a lakóhely szerinti államban nyújtott ellátások jelentőségének figyelembevételére irányult. Azt is megállapítja, hogy az Európai Tanács a

³³ Az Unión belül a legmagasabb fogyasztói árakkal rendelkező Dánia árszintje alapján történő kiigazítás mértékének hangsúlyozása érdekében az Osztrák Köztársaság az Unión belüli legalacsonyabb fogyasztói árakkal rendelkező Bulgáriával való összehasonlítást hozza fel példaként. Így egy egyéves korú gyermekkel rendelkező uniós polgár munkavállaló esetén a dániai támogatás havi összege tízszer magasabb, mint a Bulgáriában járó támogatás. A bulgáriai árszint alapján (amely a dániai 100-as indexhez képest körülbelül 40-es indexet jelent) történő kiigazítás esetén a dán támogatás a bolgár támogatás összegének négyszeresét tenné ki.

³⁴ Mancini főtanácsnok Pinna ügyre vonatkozó indítványa (41/84, nem tették közzé, EU:C:1985:215).

³⁵ Mancini főtanácsnok Pinna ügyre vonatkozó indítványa (41/84, nem tették közzé, EU:C:1985:215, 7. pont).

³⁶ Lásd a jelen indítvány 40. pontját.

következtetéseinek 2. pontjában megjegyezte, hogy az általa elfogadott rendelkezések „teljeskörűen összeegyeztethetők a Szerződésekkel”³⁷, és hogy a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a választott megoldás nem sérti az EUMSZ 48. cikket.³⁸

57. E tekintetben az Osztrák Köztársaság hangsúlyozza, hogy bár vitathatatlanul tervezték a 883/2004 rendelet kiigazítását, a 492/2011 rendelet esetében nem ez volt a helyzet. Ebből azt a következtetést vonja le, hogy e rendelet 7. cikke – a 883/2004 rendelet 4. cikkéhez hasonlóan – nem tartalmazza a hátrányos megkülönböztetés olyan tilalmát, amely túllépne ezen az elsődleges jog által rögzített elven.

58. Összefoglalva, az Osztrák Köztársaság hangsúlyozza, hogy nem lett volna szükség a 883/2004 rendelet módosítására azon esetekre vonatkozóan, amikor valamely tagállam objektív szabályoknak megfelelően exportálás esetén „felfelé” vagy „lefelé” kiigazít egy, a tagállam gazdasági és társadalmi környezetéhez kapcsolódó családi ellátást, és hogy ez a helyzet áll fenn a szabályozása esetében, amelyet ennek megfelelően meg kell különböztetni az Egyesült Királyság vonatkozásában 2016-ban tervezett intézkedésektől.

2. Értékelés

59. A Bizottság által benyújtott kötelezettségzegés megállapítása iránti kereset tárgya az osztrák szabályozás, amely 2019. január 1-jétől kezdődően előírja bizonyos családi ellátások összegének, valamint a szociális és adókedvezmények mértékének azon gyermek állandó lakóhelye szerinti tagállam általános árszintjének megfelelő, az Unió minden egyes tagállamára és Ausztriára vonatkozóan az Eurostat által közzétett összehasonlító árszínvonalak alapján történő felfelé vagy lefelé történő kiigazítását, akire tekintettel ezen ellátásokat nyújtják.³⁹

60. Az e keresetben a 883/2004 rendelet 7. és 67. cikkének megsértésére alapított első kifogás a családi támogatásokra és az eltartott gyermekek után járó adókedvezményre vonatkozik.

61. A 883/2004 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének j) pontja szerint ezt a rendeletet a *családi ellátásokkal* kapcsolatos szociális biztonsági ágazatokra vonatkozó valamennyi jogszabályra alkalmazni kell.

62. A jelen ügyben nem vitatott, hogy a szóban forgó osztrák ellátások az említett rendelet 1. cikkének z) pontja értelmében vett „családi ellátásoknak” minősülnek, mivel e kifejezés minden olyan természetbeni vagy pénzbeli ellátást magában foglal, amelynek *célja a családi kiadások fedezése*, az ugyanezen rendelet I. mellékletében említett tartásdíj megelőlegezése és különleges szülési juttatások és örökbefogadási támogatások kivételével⁴⁰.

³⁷ A kiemelést az Osztrák Köztársaság alkalmazta az ellenkérelmében.

³⁸ Az Osztrák Köztársaság az e következtetések V. mellékletében szereplő, „az Európai Bizottság[nek] a munkavállaló lakóhelyétől eltérő másik tagállamba kivitt gyermekgondozási ellátások indexálásáról” szülő nyilatkozatára (lásd a jelen indítvány 16. lábjegyzetét), valamint a jelen indítvány 18. lábjegyzetében felidézett hatásvizsgálatra (7.3.2. pont, 135. o.) hivatkozik.

³⁹ Ez a mechanizmus az Osztrák Köztársaság és az EGT-megállapodás valamennyi részes fele, valamint Svájc között is alkalmazandó.

⁴⁰ Ezzel összefüggésben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a „családi kiadások fedezése” fordulatot úgy kell értelmezni, hogy annak célja többek között a családi költségekhez való, a gyermekek eltartásából eredő kiadásokat mérséklő állami hozzájárulás. Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

63. Következésképpen, amint azt a Bizottság helyesen állítja, ezekre az ellátásokra a 883/2004 rendeletnek a „Mentesség a lakóhelyre vonatkozó szabályok alól” című 7. cikkében foglalt, többek között a pénzbeli ellátások *összegére* vonatkozó általános szabály vonatkozik, mivel e cikk előírja, hogy ezen ellátások nem *csökkenthetők*, nem *módosíthatók* azzal az indoklással, hogy a jogosult vagy családtagjai nem az ellátások nyújtásáért felelős intézmény helye szerinti tagállamban rendelkeznek lakóhellyel.

64. E szabály a szociális biztonsági ellátások exportálhatósága elvének megismétlése, amelyet az EUMSZ 48. cikk első bekezdésének b) pontja ír elő. Ezen ellátások összegének a családtagok lakóhelye alapján történő meghatározása tehát sérti az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogát.⁴¹

65. A 883/2004 rendelet 7. cikke rendelkezik azokról a mentességekről, amelyeket e rendelet kifejezetten megenged.⁴² E rendelet 67. cikke azonban nem szerepel e mentességek között. Éppen ellenkezőleg – amint arra a Bizottság és a támogatására beavatkozó tagállamok többsége hivatkozik – e rendelkezés az említett rendeletnek a családi ellátásokról szóló 8. fejezetében megfogalmazta azt az elvet, hogy nincs jelentősége annak, hogy a családtagok lakóhelye olyan tagállamban van, amely nem azonos az ezen ellátásokat nyújtó tagállammal.

66. E tekintetben a Bíróság a közelmúltban emlékeztetett arra, hogy a 883/2004 rendelet 67. cikkének célja annak megakadályozása, hogy egy tagállam attól tehesse függővé a családi ellátások nyújtását, *vagy azok összegét*, hogy a munkavállaló családtagjai az ellátást nyújtó tagállam területén lakk-e⁴³.

67. Következésképpen úgy vélem, hogy figyelembe véve azt a vélelmet, amely szerint a munkavállaló lakóhelye abban a tagállamban található, amelyben a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolta, valamint azt a 883/2004 rendelet 67. cikkében szereplő, a teljes család lakóhelyére vonatkozó vélelmet,⁴⁴ amely biztosítja a migráns munkavállalók közötti egyenlő bánásmódot, e rendelkezés módosítása nélkül nem fogadható el,⁴⁵ hogy valamely tagállam a családi ellátások összege szigorú egyenértékűségének elve alóli kivételt vezessen be a szabályozásában annak megállapításával, hogy ez a követelmény a nemzeti jogalkotó által követett célnak, vagyis a családi kiadások fedezésére irányuló célnak megfelelően kizárólag az ellátás értékére vonatkozóan teljesíthető.

68. Ezt az elemzést támasztja alá egyrészt a 883/2004 rendelet általános rendszere, amelynek 68. cikke az ellátások indokolatlan halmozódásának elkerülésére irányuló elsőbbségi szabályokat ír elő abban az esetben, ha ugyanazon időszak és ugyanazon családtagok tekintetében egynél több

⁴¹ Lásd: 2012. július 19-i Reichel-Albert ítélet (C-522/10, EU:C:2012:475, 38. pont); Caisse pour l’avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke), 69. pont.

⁴² Lásd többek között a 883/2004 rendelet 70. cikkét, amely a különleges, nem járulékalapú pénzbeli ellátásokról szól.

⁴³ Lásd: 2021. november 25-i Finanzamt Österreich (segélymunkások számára nyújtott családi ellátások) (C-372/20, EU:C:2021:962, 76. pont); Moser ítélet (36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd: Pinna ítélet (9. pont); 1995. október 5-i Imbernon Martínez ítélet (C-321/93, EU:C:1995:306, 22. pont).

⁴⁴ Lásd: 2005. június 7-i Dodl és Oberhollenzer ítélet (C-543/03, EU:C:2005:364, 45. pont); 2015. október 22-i Trapkowski ítélet (C-378/14, EU:C:2015:720, 35. pont); Moser ítélet (37. és 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ebben az ítéletben a Bíróság megerősítette, hogy a 883/2004 rendelet 67. cikke alkalmazandó az olyan munkavállalóra, aki a rá alkalmazandó jogszabályok szerinti tagállamtól eltérő tagállamban végez munkát. Lásd még e rendeletnek a tényállásokkal kapcsolatos egyenlő bánásmód elvét megállapító 5. cikke b) pontját, amelyben a „mintha” kifejezés is szerepel, valamint a 2020. március 12-i Caisse d’assurance retraite et de la santé à l’Alsace-Moselle ítéletet (C-769/18, EU:C:2020:203, 42–44. pont).

⁴⁵ E tekintetben megjegyzem, hogy az Egyesült Királysággal kapcsolatban 2016-ban tervezett projekt óta nem került sor módosításra. Lásd a jelen indítvány 40. és 56. pontját.

tagállam jogszabályai alapján nyújtanak ellátásokat⁴⁶, másrészt pedig a 987/2009/EK rendeletnek⁴⁷ az EFTA Felügyeleti Hatóság és a Cseh Köztársaság által hivatkozott 60. cikke, amely meghatározza a 883/2004 rendelet 67. és 68. cikk alkalmazására irányuló eljárást. Ezzel összefüggésben a Bíróság arra emlékeztetett, hogy a cél az, hogy a több tagállamtól ellátásban részesülő kedvezményezett számára biztosítsa az ellátások teljes összegét, amely egyetlen tagállam jogszabályai szerint járó legkedvezőbb ellátás összegének felel meg.⁴⁸ Ez a rendszer azon az általános elgondoláson alapul, amely szerint, ha a migráns munkavállaló társadalombiztosítási járulékot és adót fizet valamely tagállamban, ugyanolyan támogatásokban kell részesülnie, mint e tagállam saját állampolgárainak.⁴⁹ Az említett rendszer hatástalanná válna, ha valamely tagállam jogosult lenne arra, hogy az ellátások összegét a jogosult lakóhelyének függvényében igazítsa ki.

69. Ezzel az értelmezéssel ellentétes érveket alapít az Osztrák Köztársaság a Dán Királyság és a Norvég Királyság támogatásával a Pinna ítéletre,⁵⁰ a Lenoir ítéletre⁵¹ és a Moser ítéletre.⁵² Úgy vélem, hogy ezeket az érveket ki kell zárni a szociális biztonság területén alkalmazandó rendeletek tartalmának alakulása, és ezen ítéletek hatálya miatt.

70. Először is hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság a Pinna ítéletben, majd a Lenoir ítéletben, amely ez utóbbi ítéletre hivatkozik, elfogadta a családi ellátások exportálhatóságának elvét.⁵³ A Bíróság által a Pinna ítéletben⁵⁴ hivatkozott, a felek által előadott érvek olvasata alapján is megállapítható, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló jogvita tárgya az ellátások összege vagy mértéke között az érintett családtagok lakóhelye szerinti államban mutatkozó különbség volt az, ami a munkavállalónak a rá vonatkozó jogszabályoknak és a munkavállalók szabad mozgásának biztosítására irányuló célnak megfelelően szerzett jogainak megkérdőjelezését eredményezte.

71. Másodszor, véleményem szerint a Lenoir ítéletben elismert kivétel korlátozott terjedelmű a társadalmi környezethez szorosan kapcsolódó ellátások nyújtása esetén.⁵⁵

72. E határozatot ugyanis az alapját képező jogi keretben, azaz az 1408/71 rendelet 1. cikkének a *családi támogatásokat* – amely kifejezés a kizárólag a családtagok száma, és szükség esetén a családtagok életkora alapján rendszeres időszakonként fizetendő pénzbeli ellátásokat foglalja magában – és a *családi ellátásokat* – amely az I. mellékletben említett különleges szülési juttatások kivételével minden olyan természetbeni vagy pénzbeli ellátást magában foglal, amelynek célja a családi kiadások fedezése – egymástól megkülönböztető u) pontja viszonylatában kell elhelyezni.⁵⁶

⁴⁶ Az egynél több tagállam által ugyanazon jogcímen nyújtott ellátások halmozódásának tilalmára vonatkozóan emlékeztetőül lásd: Moser ítélet (41. pont).

⁴⁷ A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.).

⁴⁸ Lásd: Moser ítélet (42. és 46. pont).

⁴⁹ Lásd: 2019. július 10-i Aubriet ítélet (C-410/18, EU:C:2019:582, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁵⁰ Lásd a jelen indítvány 54. pontját.

⁵¹ Lásd a jelen indítvány 51. pontjának harmadik franciabekezdését.

⁵² Lásd a jelen indítvány 51. pontjának negyedik franciabekezdését.

⁵³ Lásd: Pinna ítélet (21. pont); Lenoir ítélet (14. pont).

⁵⁴ Lásd: Pinna ítélet (10., 11. és 14. pont).

⁵⁵ Lásd: Lenoir ítélet, 16. pont.

⁵⁶ A jogalkotás történeti áttekintéséhez lásd: Lenoir ítélet, 9. pont, Pinna ítélet, 9. és 18. pont.

73. Ezenkívül, amint azt a Lengyel Köztársaság hangsúlyozta, a Bíróság által a Lenoir ítéletben elismert, a szociális biztonsági ellátások exportálhatóságának elvétől való eltérést más *különleges*, nem járulékalapú ellátásokra is kiterjesztették.⁵⁷

74. Márpedig egyrészt a 883/2004 rendelet 1. cikkének z) pontjában az uniós jogalkotó nem vette át ezt a különböző családoknak szánt ellátások közötti különbségtételt. Másrészt a gazdasági és társadalmi környezet szempontját az e rendelet 7. cikkében foglalt, a lakóhellyel kapcsolatos kikötésekre vonatkozó általános elv alóli kivételként kizárólag azon ellátások tekintetében fogadták el, amelyek az említett rendelet 70. cikkének tárgyi hatálya alá tartoznak.⁵⁸

75. Harmadszor, a Moser ítéletet illetően, amely az Osztrák Köztársaság és a Norvég Királyság szerint igazolja annak megállapítását, hogy az érintett ellátás célja bír döntő jelentőséggel, úgy vélem, hogy a Bíróság értelmezése nem alkalmazható itt. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy ugyanis egy gyermekgondozási támogatásra vonatkozott, amely a jövedelemfüggő változatában a kereső tevékenységből származó jövedelem helyettesítésére szolgáló ellátást jelentett. Összege kifejezetten a korábbi jövedelem összegétől függött, ami indokolta, hogy a Bíróság a keresetkiesés fedezésére irányuló céllal összhangban végezze az értelmezést, és megállapítsa, hogy a támogatás összegét a tényleges bér alapján kell kiszámítani. Így a Bíróság által az említett ítéletben elfogadott megoldás nem annak a lehetőségén alapul, hogy a családi ellátást a kedvezményezett lakóhelyétől függően a gazdasági és társadalmi környezethez igazítsák.

76. A jelen ügyben a Moser ítéletre való hivatkozás annál is kevésbé releváns a családi ellátások összege azon esetben történő kiigazításának igazolása szempontjából, hogy ez az összeg nem valós költségektől függ, és a jogosult személyes szükségletének bármiféle egyéni és diszkrecionális mérlegelése nélkül, jogilag meghatározott helyzet alapján kerül meghatározásra.⁵⁹

77. A Bizottsághoz és a támogatása érdekében beavatkozó tagállamokhoz hasonlóan megjegyzem ugyanis, hogy a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy az Osztrák Köztársaság által nyújtott családi támogatások megfelelnek az 1408/71 rendeletben szereplő meghatározásnak, vagyis kizárólag a családtagok száma, és szükség esetén a családtagok életkora alapján rendszeres időszakonként fizetendő pénzbeli ellátásokról van szó.

78. E tekintetben először is megjegyzem, hogy a FLAG 8. §-ának szövege szerint a családi támogatások összegét azon gyermekek száma és életkora alapján határozzák meg, akikre tekintettel e családi támogatásokat nyújtották. Másodsor, semmilyen pontosítás nem szerepel az e szolgáltatás összege és ezen összeg számítása alapját képező árak tényleges szintje közötti kapcsolatot illetően.⁶⁰ Az Osztrák Köztársaság tehát nem szorítkozhat annak állítására, hogy az a tény, hogy ennek az ellátásnak az összege az életkorral növekszik, arra utal, hogy „főszabály szerint” a gyermek eltartásának költségeihez kapcsolódik.

⁵⁷ Lásd: 2006. július 6-i Kersbergen-Lap és Dams-Schipper ítélet (C-154/05, EU:C:2006:449, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2007. december 18-i Habelt és társai ítélet (C-396/05, EU:C:2007:810, 81. pont).

⁵⁸ Lásd a 883/2004 rendelet (16) preambulumbekzdését. E tekintetben logikus, hogy az uniós jogalkotó e szempontot az ellátások célja, vagyis egy minimum megélhetési jövedelem biztosítása miatt fogadta el, amelyet csak a lakóhely szerinti gazdasági és társadalmi környezet alapján lehet meghatározni.

⁵⁹ Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (36. és 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁶⁰ Meg kell jegyezni, hogy a FreSco-jelentés, amelyre az Osztrák Köztársaság a Norvég Királysághoz hasonlóan hivatkozik (lásd a jelen indítvány 19. pontját), és amely a 2016-os és 2017-es években fennálló helyzetre vonatkozik, e tekintetben nem tartalmaz egyetlen pontosítást sem, és csak az inflációs ráta alapján történő kiigazításra utal.

79. Általánosságban a szóban forgó nemzeti szabályozásból nem tűnik ki, hogy pontosan melyek azok a folyó kiadások, amelyek a családi ellátások átalányösszegének meghatározásához alapul szolgálnak,⁶¹ sem pedig azt, hogy az életkorra, illetve a gyermekek számára vonatkozó feltételeken kívül milyen más tényezők, és milyen arányban indokolhatnák ezen összegek növelését. E körülmények között a Bizottság megalapozottan állítja, hogy nem vették figyelembe a gyermek tényleges szükségleteihez kapcsolódó tényleges kiadásokat,⁶² amit megerősít az ellátások összegének az árszínvonal Ausztrián belüli eltéréseitől függetlenül Ausztria egész területén fennálló egységes jellege.

80. Így a fent kifejtett indokok összességére tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a Bizottság által felhozott első kifogás megalapozott.

B. A 883/2004 rendelet 4. cikkében és a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított második kifogásról

1. A felek érvei

a) A Bizottság

81. Második kifogásával a Bizottság arra hivatkozik, hogy az Osztrák Köztársaság megsértette az egyenlő bánásmód elvét, amelyet egyrészt a 883/2004 rendelet 4. cikke és a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése ír elő, amennyiben e tagállam szabályozása a *családi támogatás* és az eltartott gyermekek után járó *adókedvezmény kiigazítását* hajtja végre, másrészt pedig az említett rendelet 7. cikkének (2) bekezdése ír elő, amennyiben az említett tagállam szabályozása előírja a *családi bónusz „plusznak”, az egyedüli keresőknek járó adókedvezménynek, a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezménynek, valamint a tartásdíj után járó adókedvezménynek* a gyermek lakóhelye szerinti kiigazítását.

82. A Bizottság kifejti, hogy:

- a 883/2004 rendelet 4. cikkének célja az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésével összhangban az érintett munkavállalók szociális biztonsága terén az állampolgárságukra való tekintet nélkül történő egyenlőség biztosítása, megszüntetve a tagállamok nemzeti jogszabályaiból eredő bármiféle hátrányos megkülönböztetést⁶³;
- a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésében foglalt egyenlő bánásmód elvét is konkretizálja, amely nemcsak az állampolgárságon alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetéstől védi a migráns munkavállalókat, hanem a hátrányos megkülönböztetés minden közvetett formájától is, és

⁶¹ Ugyanez vonatkozik az iskolalátogatáshoz kötött, vagy a gyermek fogyatékoságához kapcsolódó támogatásra, amint az a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik. Lásd a jelen indítvány 38. pontjának negyedik franciabekezdését és 42. pontjának negyedik franciabekezdését.

⁶² Lásd a jelen indítvány 11. lábjegyzetét. A Norvég Királyság által szolgáltatott példa e tekintetben éppen azt bizonyítja, hogy nem veszik figyelembe a tényleges kiadásoknak a vásárlás helyétől függő mértékét. Ugyanez vonatkozik – amint azt Románia hangsúlyozta – a migránsok helyzetével kapcsolatban figyelembe veendő tényezőknek – köztük olyan további költségek, amelyek többek között valamely szülő hiányából adódnak – a változatos jellegére.

⁶³ A Bizottság a 2011. június 22-i Landtová ítéletre (C-399/09, EU:C:2011:415, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) hivatkozik.

- e rendelkezés kiterjed minden olyan szociális és adókedvezményre, amelyet, függetlenül attól, hogy a munkaszerződéshez kapcsolódik-e, vagy sem, általában a hazai munkavállalók esetében, főként munkavállalói minőségük folytán vagy az állam területén való állandó lakóhellyel rendelkezés egyszerű ténye alapján elismernek⁶⁴.

83. A Bizottság arra hivatkozik, hogy:

- a családi támogatás éppúgy, mint az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény a 883/2004 rendelet 4. cikkében foglalt egyenlő bánásmód elvének hatálya alá tartozó családi ellátásnak, valamint a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szabályozott szociális kedvezménynek minősül;⁶⁵
- a családi bónusz „plusz”, az egyedüli keresőknek járó adókedvezmény, a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezmény, valamint a tartásdíj után járó adókedvezmény, amelyet az Osztrák Köztársaság a területén dolgozó személyek számára a gyermekeikre tekintettel biztosít ez utóbbiak valós szükségleteitől, és így szociális környezetüktől függetlenül, adókedvezménynek minősül, mivel csökkenti a jövedelemadó összegét. Mivel abban az esetben, ha nem kell adót fizetni, az egyedüli keresőknek és a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezmény gyermek után járó kiegészítés formájában kerül kifizetésre, vélelmezni kell, hogy a kedvezményezett Ausztriában is adóköteles. Ezen adókedvezményekre is vonatkozik tehát a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében foglalt egyenlő bánásmód elve, és
- a családi ellátások átalányösszegének, valamint a szociális és adókedvezményeknek 2019. január 1-jétől kezdődően a gyermekek lakóhelyére vonatkozó egyetlen szempont alapján történő kiigazítása lényegében azokat a migráns munkavállalókat érinti, akiknek családtagjai a támogatást nyújtó tagállamon kívül rendelkeznek lakóhellyel, amit az Osztrák Köztársaság nem vitat.

84. E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy:

- az ezen ellátások és kedvezmények e kiigazítására irányuló mechanizmus létrehozásáról szóló törvény előkészítő anyagai szerint az Osztrák Köztársaság célja az állam költségvetési kiadásainak csökkentése volt, vélelmezve, hogy az olyan tagállamokban lakóhellyel rendelkező gyermekek száma, ahol az árszint alacsonyabb, mint az ausztriai, meghaladja azon gyermekek számát, akinek lakóhelye olyan tagállamokban található, ahol az árszint nagyobb, mint az ausztriai árszint, és
- az osztrák szabályozásból ugyanis kitűnik, hogy az Osztrák Köztársaság szomszédos tagállamait illetően a kiigazítási együttható a Cseh Köztársaság esetében 0,619, Németország esetében 0,974, Olaszország esetében 0,948, Magyarország esetében 0,562, Szlovénia esetében 0,79 és Szlovákia esetében 0,641. A kiigazítás csak Svájc és Liechtenstein esetében eredményez magasabb, vagy ugyanolyan átalányösszeget, mint Ausztriában.

⁶⁴ A Bizottság az 1998. május 12-i Martínez Sala ítéletre (C-85/96, EU:C:1998:217, 25. pont) hivatkozik.

⁶⁵ A Bizottság a Caisse pour l'avenir des enfants (a határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítéletre hivatkozik (45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

85. A Bizottság hozzáteszi, hogy ugyanakkor az osztrák szabályozás kizárja azokat az eseteket, amelyekben az osztrák köztisztviselő gyermekei követték szülőjüket, amikor ez utóbbit szolgálati feladat ellátása keretében másik tagállamba küldték ki, azáltal, hogy az ellátásokat úgy kezelte, mintha e gyermekek Ausztriában rendelkeznének lakóhellyel.

86. Márpedig ezen intézmény szerint a helyzetek összehasonlíthatóságának értékelésére vonatkozóan a Bíróság által megállapított szempontokra⁶⁶ tekintettel a gyermekeivel együtt élő határ menti ingázók helyzete nem különbözik a kiküldött osztrák köztisztviselők helyzetétől. Noha hátrányos helyzetbe kerülnek amiatt, hogy olyan tagállamokban foglalkoztatják őket, amelyekben a megélhetési költségek magasabbak, mint az Osztrák Köztársaságban, számuk még így is jelentős mértékben alacsonyabb, mint a migráns munkavállalók száma. A Bizottság azon a véleményen van továbbá, hogy az e tagállam által hivatkozott nemzetközi, európai és nemzeti jogi különbségek irrelevánsak.

87. A Bizottság ebből azt a következtetést vonja le, hogy az Osztrák Köztársaság közvetett hátrányos megkülönböztetést valósít meg a migráns munkavállalókkal szemben, amely úgy tűnik, hogy semmilyen jogszerű céllal sem igazolható.

88. Az Osztrák Köztársaság azon érveire válaszul, amelyek szerint elsősorban *nem áll fenn a hátrányos megkülönböztetés*, mivel az egyenlő bánásmód elve azt követeli meg, hogy a munkavállalónak járó gyermektartással kapcsolatos pénzbeli kedvezmények összege megfeleljen a gyermek lakóhelye szerinti kiadások összegének,⁶⁷ a Bizottság megjegyzi, hogy a szóban forgó családi ellátásokat, valamint szociális és adókedvezményeket nem általánosan, e lakóhely tényleges árszintje alapján számítják ki, és hogy e kedvezmények átalányjellegű összege a regionális egységek vásárlóerői között fennálló különbségek ellenére Ausztria területén belül egységesek. Ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy egyetlen, az Osztrák Köztársaság által szolgáltatott bizonyíték sem alapozza meg a Dán Királyság által az Osztrák Köztársaság érvelésének alátámasztására adott magyarázatot, amely szerint ez az egységes jelleg a családi támogatások összegének és az eltartott gyermekek után járó adókedvezménynek olyan számításából ered, amely a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező személyek csoportját tekinti referenciának.

89. A Bizottság azt is kifejti, hogy nehéz elképzelni, hogy e tagállam hogyan állíthatja, hogy az általa nyújtott családi ellátások, valamint szociális és adókedvezmények tényleges kapcsolatban állnak a gyermekekre fordított kiadásokkal, ugyanakkor úgy véli, hogy például a németországi vásárlóerő csupán 2,6%-os, és az olaszországi vásárlóerő 5,2%-os eltérése miatt e tagállamok tekintetében el kell végeznie ezen ellátások és kedvezmények kiigazítását, mivel ezen eltérések jelentősen elmaradnak az Osztrák Köztársaságon belül a Bécs tartománybeli és az Alsó Ausztria tartománybeli vásárlóerő között fennálló 8%-os eltéréstől.⁶⁸

90. A Bizottság hozzáteszi, hogy az Ausztriában a gyermek lakóhelye szerint alkalmazott kiigazítási mechanizmus nem hasonlítható össze az uniós jogi aktusokban előírt díjazásokra és pénzügyi támogatásokra alkalmazott korrekciós együtthatókkal, mivel azok az uniós tisztviselő alkalmazási helyétől, vagy e támogatások nyújtásának helyétől függenek, továbbá az osztrák családi támogatásokat a migráns munkavállalóknak a gyermekeikre, nem pedig saját személyükre tekintettel fizetik ki.

⁶⁶ A Bizottság a 2019. december 12-i Instituto Nacional de la Seguridad Social (anyák nyugdíj-kiegészítése) ítéletre (C-450/18, EU:C:2019:1075, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) hivatkozik.

⁶⁷ Lásd a jelen indítvány 98. pontját.

⁶⁸ Lásd a jelen indítvány 79. lábjegyzetét.

91. A Bizottság ezenkívül megjegyzi, hogy a Dán Királyság nem hivatkozhat egyszerre arra, hogy eltérő helyzeteket eltérően kell kezelni, és arra, hogy a tagállamok nem kötelesek a támogatások összegét módosítani, amennyiben a vásárlóerő magasabb a gyermekek lakóhelye szerinti tagállamban.

92. Másodsorban, ami az Osztrák Köztársaságnak az esetleges hátrányos megkülönböztetés fennállására vonatkozó *igazolását* illeti, amely a *szociális biztonsági rendszer pénzügyi egyensúlya sérelmének veszélyével szembeni védekezésre irányuló célkitűzésen alapul*,⁶⁹ a Bizottság emlékeztet arra, hogy e veszélynek súlyosnak kell lennie.⁷⁰ Márpedig rámutat arra, hogy a Rechnungshof (számvevőszék, Ausztria) jelentéséből – amelyre maga az Osztrák Köztársaság hivatkozott a pert megelőző eljárás során ezen állítólagos igazolás alátámasztása érdekében – kitűnik, hogy először is a nemzeti költségvetésből a családi ellátások finanszírozásához nyújtott támogatás az átalányösszegek megemelkedése és a családi ellátások finanszírozási forrásainak ezzel együtt járó csökkentése következtében vált szükségessé.⁷¹

93. Másodszor, az Osztrák Köztársaságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező gyermekeknek járó családi ellátások az összes kifizetés hozzávetőleg 6%-ának felelnek meg.

94. Harmadszor, noha ezen ellátások nyújtása hatással van a családi ellátások finanszírozására, ennek oka elsősorban az, hogy az osztrák hatóságok nem ellenőrizték megfelelően ezen ellátások nyújtásának feltételeit.⁷²

95. Negyedszer a családi ellátásoknak az érintett tagállam és az Osztrák Köztársaság árszintjének egymáshoz viszonyított arányához való igazítása műszaki és gazdasági szempontból megnehezíti ezen ellátások kezelését, mivel a különbözeti kiegészítés kifizetésének rendszere eltér a gyermek lakóhelye szerinti tagállamban nyújtott családi ellátásoktól. E rendszert, amelyet a 883/2004 rendelet 68. cikkének (2) bekezdése vezetett be, a más tagállamokban lakóhellyel rendelkező gyermekek után járó családi ellátások háromnegyedében kell alkalmazni.

96. Harmadsorban, ami a *hátrányos megkülönböztetés fennállásának* az Osztrák Köztársaság által másodlagosan hivatkozott *igazolását* illeti, amely *az Ausztriában nyújtott pénzügyi támogatások és kedvezmények a gyermek lakóhelyétől függően más tagállamokkal fennálló egyenértékűségének biztosítására irányuló célkitűzésen alapul*, a Bizottság arra hivatkozik, hogy ez az igazolás nem minősül elismert nyomós közérdeknek, és az egyenlőtlen bánásmód és a kiigazítási mechanizmus következetességének hiányára vonatkozó érveken alapul, amelyeket többek között megcáfol az e mechanizmus alóli, a kiküldött osztrák köztisztviselők javára szóló kivétel.

97. Egyébiránt a Bizottság a Szlovák Köztársaság egyetértésével azon az állásponton van, hogy az Osztrák Köztársaság, amikor úgy véli, hogy reagálnia kell a rendszer abból eredő torzulásaira, hogy a migráns munkavállalók pénzügyi támogatása meghaladta a költségeik enyhítésének szintjét, úgy tűnik, szem előtt téveszti azt, hogy a más tagállamokból származó munkavállalók ugyanolyan módon járulnak hozzá az osztrák szociális és adókedvezmény-rendszer finanszírozásához, mint az osztrák munkavállalók, függetlenül attól, hogy gyermekeik hol rendelkeznek lakóhellyel. A Bizottság hangsúlyozza, hogy azt a jövedelmet, amelyet e munkavállalók Ausztriában gazdasági

⁶⁹ A pert megelőző eljárásban előadott ezen érvet illetően lásd a jelen indítvány 25. pontját.

⁷⁰ A Bizottság az 1998. április 28-i Kohll ítéletre (C-158/96, EU:C:1998:171, 41. pont) hivatkozik.

⁷¹ A Bizottság a Számvevőszék „Familienbeihilfe – Ziele und Zielerreichung, Kosten und Kontrollsystem” (Családi ellátás – célok, költségek és ellenőrzési rendszer) című jelentésére (a továbbiakban: a Számvevőszék jelentése, amely a következő internetcímen érhető el: <https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/home/Familienbeihilfe.pdf>) 6.1. és 6.3. pont, 25–27. o) hivatkozik.

⁷² A Bizottság a Számvevőszék jelentésére (15.1. pont, 42–45. o., 19.2. pont, 53. o., és 23–29. pont, 59–69. o.) hivatkozik.

tevékenységük ellentételezéseként kapnak, egyenlő mértékben veszik figyelembe, mind a munkáltatók által a családi támogatások finanszírozásáért fizetett járulék kiszámítása, mind pedig az adó kiszámítása során.

b) Az Osztrák Köztársaság

1) A migráns munkavállalóknak érintő, a gyermekek lakóhelyéhez kapcsolódó referenciaérték alkalmazásán alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetéséről

i) A közvetett hátrányos megkülönböztetés hiányáról

98. Az Osztrák Köztársaság szerint a kiigazítási mechanizmus nem vezet azonos helyzetek eltérő kezeléséhez, viszont azt biztosítja, hogy az eltérő helyzeteket eltérően is kezeljék. Az Osztrák Köztársaság emlékeztet arra, hogy az osztrák jogalkotó a szociális és adókedvezményeknek a gyermekkel rendelkező szülők részére történő nyújtásával azt a célt követi, hogy lehetővé tegye számukra a gyermekeik eltartására fordított kiadásaik egy részének viselését. Ennek eredményeként meg kell különböztetni azon munkavállalók helyzetét, akiknek gyermeke külföldön rendelkezik lakóhellyel, azokétól, akinek gyermeke Ausztriában lakik; e helyzetek a tagállamokban fennálló megélhetési költségek, és ennek következtében az egyenértékű beszerzések költségeinek mértéke közötti különbségek miatt nem hasonlíthatók össze.

99. A Dán Királysághoz hasonlóan azt is megjegyzi, hogy az Európai Szociális Charta⁷³ és az 1996. május 3-i módosított Charta végrehajtásának biztosításával megbízott Szociális Jogok Európai Bizottságának álláspontja szerint a szociális biztonsági ellátások tekintetében az említett Charta 12. cikkének (4) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmának követelményével nem ellentétes ezen ellátások kiigazítása, ha a gyermek olyan államban rendelkezik lakóhellyel, amelyben jelentősen alacsonyabbak a megélhetési költségek.⁷⁴

100. Az Osztrák Köztársaság megállapítja, hogy a különböző államokban fennálló megélhetési költségek mellett azonos vásárlóerőt nemcsak az uniós tisztviselők díjazására – ideértve a családi támogatásokat is, amennyiben azokat a tisztviselőtől eltérő személyre tekintettel nyújtják,⁷⁵ miáltal a gyermekek lakóhelyét is figyelembe veszik – meghatározott korrekciós együttható révén, hanem a tanulók ellátási és utazási költségei után járó támogatás összegének kiigazítása érdekében az Erasmus+ programban részt vevő országok három kategóriába történő besorolásával is biztosítják.⁷⁶

⁷³ 1961. október 18-án Torinóban írták alá.

⁷⁴ Az Osztrák Köztársaság az Európa Tanács 2018. decemberi „Digest of the case law of the European Committee of Social Rights” című dokumentumát (141. o.) idézi, amely a következő internetcímen érhető el: <https://rm.coe.int/digest-2018-parts-i-ii-iii-iv-en/1680939f80>.

⁷⁵ Az Osztrák Köztársaság az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata 64. cikkére és 67. cikkének (4) bekezdésére, valamint az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatáról, valamint egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről szóló 259/68/EGK, Euratom, ESZAK rendelet módosításáról szóló 1998. november 27-i 2594/98/EK, ESZAK, Euratom tanácsi rendelet (HL 1998. L 325., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 13. o.) negyedik preambulumbekkezdésére hivatkozik. E tekintetben a Dán Királyság azon érvére hivatkozik, amely szerint a Bíróság a 2014. május 8-i Wiering ítéletben (C-347/12, EU:C:2014:300), amely még az 1408/71 rendeletre vonatkozott, hangsúlyozta, hogy a családi támogatások címzettje a gyermek. Az ilyen támogatások kiigazítása tehát összhangban van az egyenlő bánásmód elvének már megfogalmazott értelmezésével.

⁷⁶ Az Osztrák Köztársaság az „Erasmus+ Programme Guide” című, 2020. február 26-i bizottsági dokumentumra (2020) 2. változat, 45. o. hivatkozik, amely a következő internetcímen érhető el: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-09/erasmus_programme_guide_2020_v2_en.pdf.

101. Az Osztrák Köztársaság ezenkívül a minimumjövedelem védelmének a szegénység és a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem céljából a Covid19-világjárvány összefüggésében és azon túl történő megerősítéséről szóló, 2020. október 9-i tanácsi következtetésekre hivatkozik.⁷⁷ Rámutat arra, hogy a Tanács a szociális védelmi rendszerek által nyújtott elegendő forrásra és szociális ellátásra vonatkozó közös kritériumokról szóló 1992. június 24-i 92/441/EGK tanácsi ajánlásra⁷⁸ hivatkozva három lényeges alapelv egyikeként a „[m]egfelelőség” elvét azonosította, amely alapján úgy vélte, hogy „a minimumjövedelmi ellátásoknak megfelelő módon fedezniük kell az alapvető szükségleteket, figyelembe véve az érintett tagállamban jellemző életszínvonalat és árszinteket [...]”.

102. A Bizottságnak a vásárlóerő egységességének Ausztria területén fennálló hiányára alapított érveit illetően az Osztrák Köztársaság először is arra hivatkozik, hogy a vásárlóerők közötti különbségek kevésbé jelentősek a tagállamok vásárlóerői között fennálló különbségekhez képest,⁷⁹ és hogy ezen államokban a régiók szerinti kiigazítást is elő kellene írni. Az ilyen rendszerből eredő nehézségek indokolják az államoként megállapított átlagértékek Eurostat által kiszámítását, amely azzal az előnnyel jár, hogy egy objektív szemponttal van szó, amely révén elkerülhető azon esetek vizsgálata, amelyekben – mint például Németországban vagy Olaszországban – a vásárlóerők közötti különbség csekély mértékű.

103. Az Osztrák Köztársaság ezt követően úgy véli, hogy a Bíróság ítélezési gyakorlata szerint jogszerű az egységes és megközelítő összegekre történő ilyen hivatkozás,⁸⁰ csakúgy mint a megélhetési költségek különbségével kapcsolatos szempont kiválasztása.⁸¹ E tekintetben hivatkozik Kokott főtanácsnok Hosse ügyre vonatkozó indítványára⁸² is, amely szerint „esetleg biztosítani lehetne az ellátást nyújtó tagállamnak a jogot, hogy az ellátást a jogosult lakóhelye szerinti állam költség szintjéhez igazítsa, ha az jelentős mértékben eltér a saját költség szintjétől, amennyiben ez nem ellentétes az 1408/71 rendelettel. Ez az érv azonban semmiképpen sem vezethet az ellátás érintettől való teljes megtagadásához”.

104. Végül az Osztrák Köztársaság megjegyzi, hogy az Unió azokra a régiókra hivatkozik, amelyek semmiképpen sem tartoznak egynél több tagállamhoz; ezt többek között a regionális támogatásra való jogosultság értékelése keretében teszi, amelynek célja éppen a kohézió előmozdítása, és ennél fogva az életkörülményeknek az Unión belüli összehangolása.⁸³ Úgy véli, hogy ha a Bizottság által a jelen eljárásban előadott érvelés helyes lenne, nehezen lehetne helytállóan minősíteni azt a tényt, hogy a burgenlandi (Ausztria), a pozsonyi (Szlovákia) és a nyugat-dunántúli

⁷⁷ 11721/2/20 REV 2. dokumentum, amely a következő internetcímen érhető el: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11721-2020-REV-2/fr/pdf>.

⁷⁸ HL 1992. L 245., 46 o.

⁷⁹ Az Osztrák Köztársaság ezt a következőképpen szemlélte: „[A] vásárlóerő Bécsben (a legalacsonyabb vásárlóerővel rendelkező tartományban) az alsó-ausztriai vásárlóerő nagyjából 92%-át teszi ki. Ezenkívül az egy lakosra eső vásárlóerő közötti különbségek az egyes alsó-ausztriai körzetekben jelentősebbek, mint az osztrák szövetségi tartományok vásárlóereje közötti különbségek. Lásd: <https://retailreport.at/sites/default/files/2019-05/GfK%20Kaufkraft%20C3%B4sterreich%202019.pdf>. Ezzel szemben Bulgáriában a vásárlóerő 2019-ben a 27 tagállamból álló átlagos vásárlóerő 52%-át, míg Ausztriában a vásárlóerő ez utóbbi 113%-át tette ki (lásd: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00120/default/table?lang=de>)”

⁸⁰ Az Osztrák Köztársaság a 2015. február 24-i Sopora ítéletre (C-512/13, EU:C:2015:108, 34. pont) hivatkozik.

⁸¹ Az Osztrák Köztársaság az 1963. július 17-i Olaszország kontra Bizottság ítéletre (13/63, EU:C:1963:20, 4. pont) és a 2014. szeptember 18-i Bundesdruckerei ítéletre (C-549/13, EU:C:2014:2235, 34. pont) hivatkozik.

⁸² C-286/03, EU:C:2005:621, 109. pont. Ebben az ügyben Kokott főtanácsnoknak az ellátás exportálásával szemben felhozott azon érvére adott válaszárol van szó, amely szerint az *ellátás összegét a megélhetési és ápolási költségekkel arányosan állapították meg*.

⁸³ A 2014–2020 közötti időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és az Európai Szociális Alapból finanszírozásra jogosult régiók, valamint a Kohéziós Alapból finanszírozásra jogosult tagállamok jegyzékének megállapításáról szóló, 2014. február 18-i 2014/99/EU bizottsági végrehajtási határozat (az értesítés a C(2014) 974. számú dokumentummal történt) (HL 2014. L 50., 22. o.).

(Magyarország) régió – bennük a közvetlenül szomszédos Deutsch Jahrndorf (Ausztria), Rusovce (Szlovákia) és Rajka (Magyarország) település – rendkívül eltérő uniós regionális erőforrásokban részesül, jóllehet e régiók egymással közvetlenül határosak.

ii) Másodlagosan a közvetett hátrányos megkülönböztetés objektív igazolásáról

105. Először is, az Osztrák Köztársaság azt állítja, hogy a Bizottság olyan dokumentumokra hivatkozott, amelyek nem igazolják, hogy a megtakarítások megvalósítására irányuló sajátos célt követett volna, és hogy elemzését a nemzeti szabályozás előkészítő anyagai,⁸⁴ és különösen a következmények hatékonyságának értékelése is cáfolja.⁸⁵

106. Másodszor, ami a *családi támogatásokat* és az eltartott gyermekek után járó *adókedvezményt* illeti, az Osztrák Köztársaság emlékeztet egyrészt arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata⁸⁶ szerint a tagállamoknak kell kialakítaniuk szociális biztonsági rendszereiket, és hogy ennek keretében módosította az ellátások számításának módját a tényleges megélhetési költségek arányában, és emelte meg vagy csökkentette le ezeket az ellátásokat annak érdekében, hogy megfeleljen a gyermekek eltartásához tipikusan kapcsolódó költségek egy részének átvállalására irányuló célkitűzéseknek. Másrészt az Osztrák Köztársaság az osztrák polgári bíróságoknak a külföldön élő gyermekek tartásdíjára vonatkozó ítélkezési gyakorlatára hivatkozik. Ezt a tartásdíjat a tartásra kötelezett átlagos életkörülményei és azon országban jellemző vásárlóerő alapján számítják ki, ahol a gyermek él. Ennek alapján a tartásra jogosult szükségletei konkrétan és egyedileg kapcsolódnak a szülők életkörülményeire. Arra is hivatkozik, hogy annak megállapítása, hogy a családi támogatások csak az alapvető szükségleteket fedezik, egyáltalán nem változtat a támogató funkciójukon,⁸⁷ mivel ezen ellátások főszabály szerint ugyanazt a célt követik, mint a tartásdíj, vagyis a szülők által a gyermekük eltartásáért szokásosan viselt kiadások fedezésére irányulnak, és nincs jelentősége annak, hogy jellegénél fogva az absztrakció kissé erősebb egy olyan állami ellátás esetében, amely minden gyermek után jár, mint a tartásdíj egyedi értékelése során.

107. Harmadszor, a *családi bónusz „pluszt”*, és az *egyéb adókedvezményeket* illetően az Osztrák Köztársaság arra hivatkozik, hogy a kiigazítási mechanizmus biztosítja, hogy a tényleges kiadásokat méltányosan vegyék figyelembe, és hogy minden gyermekkel rendelkező, keresőtevékenységet végző adóalany a teherviselő képességét illetően egyenlő bánásmódban részesüljön.

⁸⁴ Olyan törvénytervezetekről van szó, amelyek a jelen indítvány 7. és 8. lányszámjában hivatkozott szövetségi törvények alapján szolgáltak, valamint a kormány által a Nationalrat (nemzeti tanács, Ausztria) XXVI. parlamenti ciklusra vonatkozó üléseiről gyorsírással rögzített jegyzőkönyvekhez – amelyek az alábbi internetes címen érhetők el: https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVI/I/I_00111/fname_692212.pdf és https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVI/I/I_00190/fname_698479.pdf – csatolt mellékletekben 111. és 190. sz. alatt hivatkozott dokumentumokban szereplő, e tervezetekkel kapcsolatos magyarázatokról van szó.

⁸⁵ Az Osztrák Köztársaság a nemzeti tanács XXVI. parlamenti ciklusra vonatkozó üléseiről gyorsírással rögzített jegyzőkönyvekhez csatolt mellékletekben 111. és 190. sz. alatt hivatkozott dokumentumokra (3. és 8., valamint az azt követő oldalak) hivatkozik.

⁸⁶ Az Osztrák Köztársaság a 2018. június 28-i Crespo Rey ítéletre (C-2/17, EU:C:2018:511, 45. és azt követő pontok, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) és a Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítéletre (68. pont) hivatkozik.

⁸⁷ E tekintetben az Osztrák Köztársaság a nemzeti tanács XXVI. parlamenti ciklusra vonatkozó üléseiről gyorsírással rögzített jegyzőkönyvekhez csatolt mellékletekben 111. sz. alatt hivatkozott dokumentumokban (1. és azt követő o., lásd a jelen indítvány 84. pontját) szereplő magyarázatokra hivatkozik.

108. E tekintetben ismét a teherviselési képesség elvére hivatkozik,⁸⁸ amely szerint a gyermekekkel kapcsolatban felmerülő kiadásokat adózási szempontból megfelelő mértékben figyelembe kell venni. Ez az elv az uniós jogban a közvetlen adóztatás területéről ered, és az Unión belül az adójog általános elvét képezi. Így a 2011. szeptember 15-i Schulz-Delzers és Schulz ítéletben⁸⁹ a Bíróság kimondta, hogy a kitelepülések után nyújtott támogatásokkal kapcsolatos két ténybeli helyzet összehasonlíthatósága „nem áll fenn, tekintettel a progresszív adótábla alkalmazásával követett célkitűzésre, amely [...] szükségképpen az adóalany adózási képességének az érintett tagállam területén fennálló életkörülményekre tekintettel történő értékelésén alapszik”.

109. Negyedszer azt állítja, hogy mivel a családi ellátások és az adókedvezmények kiigazításának mechanizmusa biztosítja, hogy azonos összegű támogatást vagy mérséklést nyújtanak, az nem haladja meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket.

110. A Bizottságnak a Számvevőszék jelentésére alapított érveit illetően az Osztrák Köztársaság megjegyzi, hogy:

- mivel az adókedvezménynek a családi helyzet alapján történő nyújtása az eltartott gyermekek után járó adókedvezményhez, és ebből következően azon családi támogatásokhoz kapcsolódik, amelyek folyósításához meg kell állapítani, hogy az érintett gyermek mely államban rendelkezik lakóhellyel, a lakóhely szerinti államnak megfelelő kiigazítási mechanizmusból eredő további adminisztratív ráfordítás nem jelentős, és
- megállapítást nyert, hogy a más tagállamokban lakó azon gyermekek száma, akik tekintetében családi támogatásra való jogosultság áll fenn, a 2002-es évre vonatkozóan 1 500-ról 2016-ra mintegy 130 000-re nőtt, és hogy a külföldi jelleggel bíró esetek vizsgálatát „*a kockázat minősítése miatt gyakrabban ellenőrizték, mint a nemzeti helyzeteket*”.

111. Ami a Bizottság azon érvét illeti, amely szerint a más tagállamokban lakóhellyel rendelkező gyermekek körülbelül háromnegyede után az Osztrák Köztársaság csak különbözeti kifizetéseket teljesít,⁹⁰ a Bizottság megjegyzi, hogy még e kifizetések, ideértve az eltartott gyermekek után járó adókedvezményt is, számos esetben jelentős mértékben meghaladják a gyermek lakóhely szerinti államban nyújtott az elsődleges ellátásokat.

112. Ami a Bizottságnak a Horvát Köztársaság, a Lengyel Köztársaság és a Szlovén Köztársaság által is támogatott általános érvét illeti, amely azon alapul, hogy méltánytalan, hogy a munkavállalók Ausztriában adót, valamint a munkabérükből levont járulékokat fizetnek, és ezáltal hozzájárulnak a vitatott ellátások finanszírozásához, azokból azonban végül csak a más tagállamban lakó gyermekek után járó, értékükben kiigazított megfelelő ellátások formájában részesülnek, az Osztrák Köztársaság úgy véli, hogy a munkáltatói járulékok számítási alapjának nincs jelentősége, és egy esetleges adókötelezettség nem áll kapcsolatban az állam által folyósított ellátásokkal. Ezzel szemben, ha a munkavállaló adókötelezettségének befolyással kellene lennie a szociális biztonsági ellátások exportálására, akkor a 883/2004 rendelet 70. cikkében kimondott szabály ellentétes lenne az uniós joggal.

⁸⁸ Lásd a jelen indítvány 46. pontját.

⁸⁹ C-240/10, EU:C:2011:591, 37. pont.

⁹⁰ Lásd a jelen indítvány 95. pontját.

2) *A külföldön dolgozó köztisztviselőkre alkalmazandó szabályokból eredő, a migráns munkavállalóknak érintő közvetett hátrányos megkülönböztetésről*

i) *A közvetett hátrányos megkülönböztetés hiányáról*

113. Az Osztrák Köztársaság arra hivatkozik, hogy a Bizottság által a közvetett hátrányos megkülönböztetés fennállásának alátámasztására előadott érv csak azoknak a külföldön tartózkodó osztrák tisztviselőknek a helyzetét érintheti, akikkel a gyermekei is kiköltöztek, és e tisztviselők helyzete jogi és anyagi okokból nem hasonlítható össze a migráns munkavállalók helyzetével. Egyrészt a külföldön dolgozó köztisztviselőkre a diplomáciai kapcsolatokról szóló bécsi egyezmény⁹¹ 33., 34. és 37. cikke, valamint a konzuli kapcsolatokról szóló bécsi egyezmény⁹² 48. és 49. cikke alapján a fogadó állam szociális és adórendszere alóli különös mentességi rendszere vonatkozik.

114. Ráadásul a külföldön dolgozó köztisztviselők helyzetének sajátossága az uniós jogban az EUMSZ 45. cikk (4) bekezdésében, valamint a 883/2004 rendelet 11. cikke (3) bekezdésének b) pontjában és 13. cikkének (4) bekezdésében⁹³ is megtalálható, amelyekből az következik, hogy a külföldön dolgozó tisztviselők a fogadó államokban nem jogosultak családi támogatásokra, következésképpen különbözeti kifizetésekre vagy a családi helyzetükhöz kapcsolódó kiegészítő ellátásokra sem.

115. Végül az osztrák jog értelmében a szociális biztonsági rendszerben és a helyzetük adózási szempontból történő kezelése során a külföldön dolgozó köztisztviselőket úgy kell tekinteni, mint akik tevékenységüket belföldön folytatják. Ezenkívül polgári ügyekben továbbra is az osztrák általános joghatóság alá tartoznak.

116. Másrészt, ami az érdemi tárgyi különbségeket illeti, a rendszeres áthelyezési rendszer hatálya alá tartozó külföldön dolgozó köztisztviselők általában megőrzik lakóhelyüket és érdekeltségeik központját Ausztriában.

117. Egyébiránt az Osztrák Köztársaság szerint, ha a külföldön dolgozó köztisztviselők helyzetét a migráns munkavállalók helyzetével összehasonlíthatónak kellene tekinteni, ebből az következne, hogy ez előbbieket, mivel nem tartoznak a kiigazítási mechanizmus hatálya alá, összességükben nem előnyben részesülnének, hanem hátrányba kerülnének. Figyelembe kellene venni azt a tényt, hogy az Osztrák Köztársaság külföldön, más tagállamokba, valamint az EGT-megállapodásban részes államokba és Svájcba kiküldött tisztviselőinek nagy része olyan államokban tartózkodik, ahol a megélhetési költségek magasabbak, mint Ausztriában.

118. E tekintetben a Bizottság nem hivatkozhat arra, hogy a kiigazítási mechanizmussal érintett migráns munkavállalók száma jelentősen meghaladja a kiküldött osztrák köztisztviselők számát, annak a Bíróság ítélezési gyakorlatának⁹⁴ megfelelő bizonyítása nélkül, hogy az érintett migráns munkavállalók aránya nagyobb, mint az ugyanilyen hátrányos helyzetben lévő tisztviselők aránya.

⁹¹ Bécsben, 1961. április 18-án kötött egyezmény, amely 1964. április 24-én lépett hatályba.

⁹² Bécsben, 1963. április 24-én kötött egyezmény, amely 1967. március 19-én lépett hatályba.

⁹³ Az Osztrák Köztársaság pontosítja, hogy míg a migráns munkavállaló a 883/2004 rendelet 11. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján az osztrák szociális biztonsági rendszerben biztosított személy, a más tagállamba kiküldött osztrák köztisztviselő ugyanezen rendelkezés b) pontja értelmében továbbra is az osztrák szociális biztonsági rendszerben biztosított. Ugyanez vonatkozik azokra a köztisztviselőkre, akik munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként a 883/2004 rendelet 13. cikkének (4) bekezdése szerinti keresőtevékenységet végeznek.

⁹⁴ Az Osztrák Köztársaság a 2010. június 17-i Bizottság kontra Portugália ítéletre (C-105/08, EU:C:2010:345, 26. és azt követő pontok) hivatkozik.

ii) Másodlagosan a közvetett hátrányos megkülönböztetés objektív igazolásáról

119. Amennyiben a Bíróság úgy ítélné meg, hogy a külföldön dolgozó köztisztviselőkre alkalmazandó szabályozás közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, az Osztrák Köztársaság közérdeken alapuló kényszerítő okként az államnak e tisztviselőkkel szemben fennálló lojalitási kötelezettséghez kapcsolódó gondoskodási kötelezettségére hivatkozik. Az Osztrák Köztársaság, miután megemlítette, hogy a Bizottság a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset keretében nem kérdőjelezi meg ezen igazolás alapját, e tekintetben a Bíróság olyan határozataira hivatkozik, amelyek az uniós intézményekben és a tagállamok közigazgatásában az alkalmazottak által végzett tevékenységekkel kapcsolatos gondoskodási elvre vonatkoznak.⁹⁵

120. Az Osztrák Köztársaság szerint munkáltatói minőségében fokozott gondoskodásról tesz tanúbizonyságot a tevékenységüket belföldön és külföldön végző tisztviselőivel szemben, mivel a nemzetközi jogon alapuló következetes, gyakorlati szempontból kezelhető rendszer hatálya alá vonja őket, amely alapján a származási ország nemzeti jogának hatálya alá tartoznak, abból az elvből kiindulva, hogy minden jogi következmény az ezen államban lévő lakóhelyhez kapcsolódik. Megjegyzi továbbá, hogy a kiigazítási mechanizmus olyan alkalmazása, amely az Unión belüli megvalósul, az Unión kívül azonban nem, ellentétes lenne az Osztrák Köztársaságnak a tisztviselőivel szembeni gondoskodási kötelezettségével, amelynek biztosítania kell az egyenlő bánásmódot.

iii) Másodlagosan, a kiigazítási mechanizmus következetességének hiányára alapított esetleges érvről

121. Előzetesen az Osztrák Köztársaság rámutat, hogy az indokolással ellátott véleményében a Bizottság csak a közvetett hátrányos megkülönböztetés szempontjából vitatta a külföldön szolgálatot teljesítő köztisztviselőkre alkalmazandó szabályozást. Arra hivatkozik, hogy ha a keresetének alátámasztására kifejtett érvelése keretében a Bizottságnak azt is fel kellene rónia, hogy a kiigazítási mechanizmust bevezető, a kereset tárgyát képező szabályozások nem következetesek, ezt az érvet a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően mint elfogadhatatlant el kellene utasítani.⁹⁶

122. Ha azonban ezt az érvet vizsgálni kellene, az Osztrák Köztársaság megismétli válaszában elemeit arra vonatkozóan, hogy a külföldön szolgálatot teljesítő köztisztviselőkre alkalmazandó szabályozások egy önmagában következetes, átfogó rendszer részét képezik. Hozzáteszi, hogy a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nem minden kivétel teszi a nemzeti szabályozást következtelenné, többek között akkor, ha alkalmazási köre meglehetősen szűk, mint az az adott esetben is fennállt.⁹⁷

⁹⁵ Az Osztrák Köztársaság az 1980. május 28-i Kuhner kontra Bizottság ítéletre (33/79 és 75/79, EU:C:1980:139, 22. pont), a 2018. július 13-i SQ kontra EBB ítéletre (T-377/17, EU:T:2018:478, 146. pont), a 2017. június 22-i Bechtel ítéletre (C-20/16, EU:C:2017:488, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) és a 2020. november 12-i Fleig kontra EKSZ ítéletre (C-446/19 P, nem tették közzé, EU:C:2020:918, 67. pont) hivatkozik.

⁹⁶ Az Osztrák Köztársaság a 2007. december 18-i Bizottság kontra Spanyolország ítéletre (C-186/06, EU:C:2007:813, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) hivatkozik.

⁹⁷ Az Osztrák Köztársaság a 2009. május 19-i Bizottság kontra Olaszország ítéletre (C-531/06, EU:C:2009:315, 69. és 73. pont) hivatkozik.

2. Értékelés

a) A közvetett hátrányos megkülönböztetés fennállásáról

123. A Bizottság által hivatkozott második kifogás nem vitatott alapjait illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a következőket mondta ki:

- a „szociális kedvezménynek” a 492/2011 rendelet 7. cikke értelmében vett fogalma, minden olyan kedvezményt magában foglal – függetlenül attól, hogy az a munkaszerződéshez kapcsolódik-e, vagy sem –, amelyet általában a hazai munkavállalók esetében, *objektív munkavállalói minőségük folytán vagy az állam területén való lakóhellyel rendelkezés egyszerű ténye alapján* elismernek, és e fogalomnak a más tagállamok állampolgárságával rendelkező munkavállalókra való kiterjesztése következőképpen alkalmasnak tűnik az Unión belüli mobilitásuk megkönnyítésére, ennél fogva pedig a fogadó tagállamba való integrációjukra⁹⁸ és
- e rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alkalmazható az olyan szociális kedvezményekre, amelyek egyidejűleg az 883/2004 rendelet külön alkalmazási körébe is tartoznak.⁹⁹

124. A jelen ügyben a családi támogatás és az eltartott gyermekek után járó adókedvezmény egyszerre minősül a 883/2004 rendelet 4. cikkében előírt egyenlő bánásmód elvének hatálya alá tartozó családi ellátásoknak és a 492/2011 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó szociális kedvezményeknek, míg a családi bónusz „plusz”, az egyedüli keresőknek járó adókedvezmény, a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezmény, valamint a tartásdíj után járó adókedvezmény a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében foglalt egyenlő bánásmód elvének hatálya alá tartozik.

125. E tekintetben a Bíróság ítélezési gyakorlatából következik, hogy:

- a 883/2004 rendelet 4. cikkében,¹⁰⁰ többek között az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésének megfelelően megerősített egyenlő bánásmód elve nem csupán az szociális biztonsági rendszerek jogosultjainak állampolgárságán alapuló, közvetlen hátrányos megkülönböztetést tiltja, hanem a hátrányos megkülönböztetés valamennyi közvetett formáját is, ezek ugyanis más megkülönböztető ismérvek alkalmazásával valójában ugyanahhoz az eredményhez vezetnek¹⁰¹;

⁹⁸ Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (24. és 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

⁹⁹ Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (44. és 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

¹⁰⁰ A hátrányos megkülönböztetés tilalma általános elvének különös kifejeződéseként lásd még e rendeletnek a tények azonos kezelésének elvét szabályozó 5. cikkének b) pontját, amint arra a Bíróság a 2020. március 12-i Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle ítéletben (C-769/18, EU:C:2020:203, 44. pont) emlékeztetett.

¹⁰¹ Lásd analógia útján: 2011. június 22-i Landtová ítélet (C-399/09, EU:C:2011:415, 42. és 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat), amely az 1408/71 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére vonatkozik, és konkretizálja az EK 39. cikkben – jelenleg az EUMSZ 45. cikkben – kimondott elvet, amelynek szövege lényegében megegyezik a 883/2004 rendelet 4. cikkével. Ez utóbbi rendelet személyi hatálya azonban eltér az előbbtől, mivel az nem korlátozódik a munkavállalókra és családtagjaikra. E tekintetben a Bíróság a közelmúltban a 2021. július 15-i A (állami egészségügyi ellátások) ítéletben (C-535/19, EU:C:2021:595, 40. pont) megállapította, hogy az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának az EUMSZ 18. cikk első bekezdésében kimondott elvét a 883/2004 rendelet 4. cikke pontosítja az olyan uniós polgárok tekintetében, akik e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében említett ellátásokat igényelnek. Emlékeztetett továbbá azon állandó ítélezési gyakorlatára, amely szerint az EUMSZ 18. cikk első bekezdése csak az uniós jog által szabályozott azon esetekben alkalmazható önállóan, amelyekre az EUM-Szerződés nem tartalmaz hátrányos megkülönböztetést tiltó különös szabályt. A munkavállalók szabad mozgásának területén ugyanis nem ez a helyzet. Lásd e tekintetben többek között: 2021. november 25-i Finanzamt Österreich ítélet (C-372/20, EU:C:2021:962, 68. pont).

- e tilalom a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséből is következik,¹⁰² amely az egyenlő bánásmód EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésében foglalt szabályának különös kifejeződése,¹⁰³ és
- e 7. cikk (2) bekezdését ugyanúgy kell értelmezni, mint az EUMSZ 45. cikket.¹⁰⁴

126. Következésképpen a 883/2004 rendelet 4. cikkének és a 492/2011 rendelet 7. cikkének a munkavállalók szabad mozgásának biztosítására irányuló értelmezését össze kell hangolni.

127. E két rendelet egymáshoz való viszonyát illetően, amelyek alkalmazási köre fedi egymást,¹⁰⁵ a Bíróság rámutatott a 492/2011 rendelet általános hatályára *a munkavállalók szabad mozgása tekintetében*.¹⁰⁶ Így megismételte azt a megoldást, amelyet azon kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset elbírálása során fogadtak el, amelyet a Bizottság utóbbi, az 1408/71 rendeletnek a betegségi ellátások exportálhatóságára vonatkozó, lakóhellyel kapcsolatos feltétel meghatározásával megvalósított megsértésére, valamint e feltételnek a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet¹⁰⁷ 7. cikkére tekintettel történő választására vonatkozó igazolásának lehetőségére alapított. Ennélfogva a 883/2004 rendelet 4. cikkének alkalmazása csak olyan helyzetekre alkalmazható, amelyek nem tartoznak a 492/2011 rendelet hatálya alá, még akkor sem, ha a 883/2004 rendelet – különösen a 7. cikke – olyan különös rendelkezéseket tartalmaz, amelyek tiltják a lakóhelyre vonatkozó szabályokat.¹⁰⁸

128. Az Osztrák Köztársaság elsődlegesen azt állítja, hogy a családi ellátások, valamint a szociális és adókedvezmények kiigazításának mechanizmusa nem vezet egyenlőtlen bánásmódhoz. Lényegében arra hivatkozik egyrészt, hogy mivel az ellátások és kedvezmények célja a gyermekek eltartásából eredő, a szülők által viselt költségek egy részének megtérítése, és az adóterhek csökkentése, azon munkavállalók helyzetének összehasonlítása, akiknek gyermekei nem Ausztriában rendelkeznek lakóhellyel és akiknek gyermekei Ausztriában laknak, a tagállamok között fennálló eltérő életszínvonal miatt nem lehetséges. Másrészt a kiigazítási mechanizmus alkalmazásával a migráns munkavállalók a gyermek lakóhelye szerinti tagállamban fennálló megélhetési költségek alapján kapják meg a szükséges támogatást.

129. Ugyanakkor, amint azt a Bíróság kimondta, közvetetten hátrányos megkülönböztetésnek kell tekinteni a nemzeti jog előírásait, amikor azok – bár az állampolgárságra való tekintet nélkül alkalmazandóak – *lényegében a migráns munkavállalókat érintik, illetve az érintett személyek*

¹⁰² Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹⁰³ Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (24. és 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹⁰⁴ Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹⁰⁵ Lásd analógia útján: 2021. július 15-i A (állami egészségügyi ellátások) ítélet (C-535/19, EU:C:2021:595, 61. pont).

¹⁰⁶ Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹⁰⁷ HL 1968, L 257., 2 o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o. Az 1612/68 rendeletet a 492/2011 rendelet helyezte hatályon kívül. A Bíróság többek között a 2011. május 5-i Bizottság kontra Németország ítéletre (C-206/10, EU:C:2011:283, 39. pont) hivatkozott. Lásd még ezen ítélet 36. és 37. pontját.

¹⁰⁸ Lásd analógia útján: 2007. szeptember 11-i Hendrix ítélet (C-287/05, EU:C:2007:494, 51. és 52. pont). Lásd még: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (65. és 69–71. pont).

*többsége migráns munkavállaló; amikor mindenkire egyaránt hatályosak, azonban a hazai munkavállalók a migráns munkavállalóknál könnyebben tudják azokat teljesíteni, illetve amikor különösen fennáll a kockázat, hogy ezen előírások ez utóbbiakat hátrányosan érintik.*¹⁰⁹

130. A jelen esetben a gyermekek lakóhelyéhez kapcsolódó, az osztrák szabályozásban rögzített kritériumból az következik, hogy a családi ellátások, valamint a szociális és adókedvezmények összegének csökkentése lényegében a migráns munkavállalókat érinti, mivel gyermekeik esetében gyakrabban előfordulhat, hogy más tagállamban rendelkeznek lakóhellyel.¹¹⁰ Ezenkívül az ellátások összegének¹¹¹ az Osztrák Köztársasággal szomszédos államokra vonatkozóan alkalmazott együtthatóit meghatározó táblázatokból nagyon világosan kitűnik, hogy az ezen államok többségében fennálló, az Osztrák Köztársaságétól eltérő életszínvonal miatt azok a munkavállalók, akik a szabad mozgáshoz való jogukat ezen államokból kiindulva gyakorolták, jelentős többségükben azok, akik az Ausztriában nyújtottnál alacsonyabb összegű szociális és adókedvezményekben részesülnek. Márpedig a Számvevőszék jelentésének a Bizottság által benyújtott¹¹² és az Osztrák Köztársaság által hivatkozott adatai szerint a 2016. évi kifizetések körülbelül 50%-a Magyarországon és Szlovákiában, továbbá 40%-a a Cseh Köztársaságban, Lengyelországban, Romániában, valamint Szlovéniában lakóhellyel rendelkező gyermekekre vonatkozott.

131. Ezt az elemzést alátámasztják az osztrák kormánynek a családi bónusz „plusz” kiigazításának hatásaival kapcsolatos becslésekre vonatkozó magyarázatai is.¹¹³ Ezek a tények összhangban állnak a Számvevőszék azon megállapításával, amely szerint a kedvezményezett gyermekek száma 2004 és 2016 között, az osztrák munkaerőpiac megnyitásával párhuzamosan meghatszorozódott.¹¹⁴

132. Véleményem szerint kizárólag ezek az tények – anélkül, hogy vizsgálni kellene a felek által megvitatott, a teljesség kedvéért kifejtett érveket – elegendőek annak megállapításához, hogy az osztrák szabályozásban a gyermekek lakóhelyétől függően exportálható ellátások összegét illetően alkalmazott különbségtétel nagyobb mértékben érinti a migráns munkavállalókat, és állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, amely csak akkor fogadható el, ha objektív módon igazolt.¹¹⁵

133. Tudomásom szerint a Bíróság a 883/2004 rendelet 4. cikkének alkalmazása során nem hivatkozott kifejezetten erre a feltételre. Ugyanakkor véleményem szerint átültethető a Bíróság által az 1408/71 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére vonatkozóan hozott egyetlen határozat.¹¹⁶ Ezenkívül megjegyzem, hogy a Bíróság a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével

¹⁰⁹ Lásd: 2007. január 18-i Celozzi ítélet (C-332/05, EU:C:2007:35, 24. pont); 2019. december 5-i Bocero Torrico és Bode ítélet (C-398/18 és C-428/18, EU:C:2019:1050, 41. pont).

¹¹⁰ Lásd: 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411, 44. pont); Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (56. pont).

¹¹¹ Lásd a jelen indítvány 9. lágjegyzetét.

¹¹² Lásd: a Számvevőszék jelentésének 15.1. pontja, 6. illusztráció, 45. o.

¹¹³ Lásd: a nemzeti tanács XXVI. parlamenti ciklusra vonatkozó üléseiről gyorsírással rögzített jegyzőkönyvekhez csatolt mellékletekben és 190. sz. alatt hivatkozott dokumentuma (2. o., lásd a jelen indítvány 84. pontját).

¹¹⁴ Lásd: a Számvevőszék jelentésének 15.1. pontja, 5. illusztráció, 44. o. és 15.2. pontja, 45. o. E tekintetben e jelentés 34. lágjegyzete pontosítja, hogy 2004. május 1-jén a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Magyarországi Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozott az Unióhoz, amelyeket a Bolgár Köztársaság és Románia 2007. január 1-jén követett. A munkavállalók szabad mozgása területén az Osztrák Köztársaság hétéves átmeneti időszakot kapott, így az osztrák munkaerőpiac a 2004-ben csatlakozott államok számára 2011-ben, a 2007-ben csatlakozott államok számára 2014-ben nyílt meg. A Horvát Köztársaság 2013. július 1-jén csatlakozott az Unióhoz, az osztrák munkaerőpiac megnyitására 2020-ban került sor.

¹¹⁵ Lásd: Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (56. pont).

¹¹⁶ Lásd: 2011. június 22-i Landtová ítélet (C-399/09, EU:C:2011:415, 46–48. pont).

összefüggésben értelmezte a 883/2004 rendelet 67. cikkét, amely arra irányul, hogy a munkavállalót ne tartsák vissza a szabad mozgáshoz való jogának a gyakorlásától,¹¹⁷ és kizárólag ezen az alapon vizsgálta meg a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott igazolásokat. Ebből azt a következtetést vonom le, hogy a családi ellátásokra alkalmazandó, a lakóhelyre vonatkozó feltételnek a tagállam általi választása is igazolható a 883/2004 rendelet 4. cikke és a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése egymásra tekintettel történő értelmezésének szabálya alapján, amely a közös alapjukból, nevezetesen a munkavállalók szabad mozgásának biztosítására irányuló célkitűzést meghatározó EUMSZ 45. cikkből következik.¹¹⁸

b) A közvetett hátrányos megkülönböztetés igazolásáról

134. A Bíróságnak a 492/2011 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazására vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlata szerint ahhoz, hogy a közvetett megkülönböztetés igazolt legyen, alkalmasnak kell lennie valamely jogszerű cél elérésének biztosítására, és nem haladhatja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket¹¹⁹.

135. A Bizottság jogosan állítja, hogy az Osztrák Köztársaság egyetlen olyan indokot sem ad elő, amely igazolhatná az ellátások, valamint a szociális és adókedvezmények általa bevezetett kiigazítási mechanizmusából eredő közvetett hátrányos megkülönböztetést.

136. A jelen kereset keretében ugyanis az Osztrák Köztársaság egyrészt lényegében a Dán Királyság és a Norvég Királyság támogatásával arra hivatkozik, hogy az ellátások összegének kiigazítása annak biztosítására irányul, hogy a *támogatásnak és a családi kiadások ebből következő mérséklésének értéke megfelelően az Ausztriában nyújtott ellátások értékének*.¹²⁰

137. Márpedig véleményem szerint ismét meg kell állapítani, hogy a nyújtott ellátások általánosságuk,¹²¹ és nem veszik figyelembe a gyermek tényleges szükségleteit. E tekintetben Románia azon álláspontjával is egyetértek, amely szerint az Osztrák Köztársaság nem használhatja fel ugyanazokat az érveket a hátrányos megkülönböztetés fennállásának vitatására és annak igazolására.

138. Másodszor, a Bizottság számszerűsített – az Osztrák Köztársaság által nem vitatott – bizonyításából¹²² egyértelműen kitűnik, hogy Ausztria területén nem biztosított az értékek egymásnak való megfelelése¹²³ és hogy nem áll fenn koherencia az Ausztriában megállapított megélhetési költségekben fennálló különbségek és az egyes tagállamokban alkalmazott

¹¹⁷ Lásd a jelen indítvány 66. és 67. pontját, valamint analógia útján: 2002. november 7-i Maaheimo ítélet (C-333/00, EU:C:2002:641, 34. pont).

¹¹⁸ Lásd e tekintetben a jelen indítvány 127. pontját.

¹¹⁹ Lásd többek között: 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet (C-238/15, EU:C:2016:949, 44. pont); Caisse pour l'avenir des enfants (határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) (58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹²⁰ Meg kell jegyezni, hogy az Osztrák Köztársaság vitatja, hogy a költségvetési megtakarítás elérésének céljára törekedett volna, ahogy a Bizottság állítja. Az általa benyújtott iratokból ugyanis kitűnik, hogy a kiadások csökkenésének becslése nem erősítette meg ezt a szándékot.

¹²¹ Lásd a jelen 77–79. pontját.

¹²² A Bizottság keresetlevelének 44. pontjában az osztrák szövetségi tartományok besorolásáról szóló, 2019. évi táblázatra hivatkozik, amely a következő internetcímen érhető el:
https://cdn2.hubspot.net/hubfs/2405078/cms-pdfs/fileadmin/user_upload/dyna_content/de/documents/news/20190508_news_kaufkraft_dach_dfin.pdf, 3. o.

¹²³ A Bizottság kifejti, hogy a vásárlóerő például Alsó-Ausztriában az osztrák átlag 104,7%-a, míg Karintiában csak 97,6%-a. Így az ausztriai szociális és adókedvezményekre vonatkozó osztrák szabályozás alapján a munkavállaló olyan gyermek után, aki például a karintiai Arnoldstein településen lakik, gyermeke eltartásához az általánosság 100%-ának megfelelő hozzájárulást kap, ami 7,1%-kal magasabb az olyan munkavállaló részére juttatott hozzájárulásnál, akinek gyermeke Alsó-Ausztriában lakik.

együtthathók között.¹²⁴ Ezenkívül, amint azt a Szlovák Köztársaság hangsúlyozza, e tagállamokban eltérések mutatkozhatnak,¹²⁵ ami rámutat arra, hogy ha az árszinttel való megfelelési rendszert el kellene elfogadni, a vásárlások helye jelentőséggel bír.

139. Az Osztrák Köztársaság azon érve, amely szerint a vásárlóerő terén fennálló különbségek – különösen Bulgária esetében¹²⁶ – egyértelműen jelentősebbek, ami szintén ellensúlyozza a kiigazítási mechanizmus hatásait, nem kérdőjelezi meg e megállapítások összességét.

140. Következésképpen az annak biztosítására irányuló cél, hogy a támogatásnak és a családi kiadások ebből következő mérséklésének értéke megfeleljen az Ausztriában nyújtott ellátások értékének, véleményem szerint nem igazolhatja a szóban forgó közvetett hátrányos megkülönböztetést.

141. Másrészt az Osztrák Köztársaság azt állítja, hogy a szociális és adókedvezmények összegének kiigazítására irányuló mechanizmusnak magasabb rendű célja *a támogató funkció, valamint a szociális rendszer méltányosságának megteremtése vagy helyreállítása*.

142. A Bizottsághoz hasonlóan megjegyzem először is, hogy a Számvevőszék jelentéséből¹²⁷ kitűnik, hogy a családi ellátásoknak az érintett tagállam és az Osztrák Köztársaság árszintjének egymáshoz viszonyított aránya alapján történő kiigazítása további költségeket eredményezhet, még akkor is, ha e hatást az Osztrák Köztársaság minimalizálja. Márpedig e költségeket szükségképpen az állami költségvetésbe befizető személyek összességének kell viselnie. Ebben az összefüggésben álláspontom szerint célszerű pontosítani, hogy e jelentés¹²⁸ azt is jelzi, hogy – amint azt a Bizottság és a Lengyel Köztársaság hangsúlyozza – a szociális biztonsági rendszer pénzügyi egyensúlyát veszélyeztető ok nem az ellátások azon munkavállalók részére történő folyósítása, akiknek gyermekei az Osztrák Köztársaságon kívül rendelkeznek lakóhellyel, és amely a családi ellátások költségeinek körülbelül 6%-át teszi ki,¹²⁹ hanem az, hogy ezen ellátások nyújtása tekintetében nincs megfelelő ellenőrzés.

143. Másodszor egyetérttek a Bizottság,¹³⁰ valamint az EFTA Felügyeleti Hatóság és a Szlovén Köztársaság által kifejtett azon véleményekkel, amelyek szerint rendkívül fontos arra emlékeztetni, hogy a munkavállalók Unió és az EGT-n belüli szabad mozgásának védelméről szóló szabályok,¹³¹ köztük az egyenlő bánásmód elve olyan átfogó rendszeren alapul, amelyben egyrészt a szociális biztonság területén alkalmazandó jogszabályok általában azon tagállam jogszabályai, amelyben az érintett személy a munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként végzett

¹²⁴ A fenti példát követve a Bizottság az osztrák kiigazítási mechanizmus hatásait azzal a pontosítással szemlélteti, hogy azok az Ausztriában dolgozó személyek, akiknek gyermekei a karintiai Arnoldsteinben, Tarvisióban (Olaszország) vagy Kranjska Gorában (Szlovénia) rendelkeznek lakóhellyel, három különböző átalányösszeget, nevezetesen az ellátás összegének 100%-át, 94,8%-át, illetve 79%-át kapják. Márpedig az átalányösszeg meghaladja az ausztriai átlagos megélhetési költségeket, és meg kell állapítani, hogy e három szomszédos településen, jóllehet három különböző tagállamban találhatók, a mindennapi szükségletekhez kapcsolódó megélhetési költségek éppen az áruk és a szolgáltatások Unió által biztosított szabad mozgása miatt objektíven összehasonlíthatóak.

¹²⁵ Például a Szlovák Köztársaság szerint az ország keleti részében és Pozsony város régiójában megállapítható megélhetési költségek eltérőek, ez utóbbi régióban sokkal magasabbak, mint Bécs városának régiójában.

¹²⁶ Az Osztrák Köztársaság rámutat, hogy Bulgáriában a vásárlóerő 2019-ben az Unió 27 tagállama átlagos vásárlóerejének 52%-át, míg az ausztriai vásárlóerő annak 113%-át tette ki (lásd a jelen indítvány 79. pontját). Lásd még a jelen indítvány 53. pontját.

¹²⁷ Lásd a Számvevőszék jelentésének 18.2. pontját, 51. o.

¹²⁸ Lásd a Számvevőszék jelentésének 23.2. pontját, 60. és 61. o., 23.4. pontját, 62. o., valamint 25. pontját, 62–65. o.

¹²⁹ Lásd a Számvevőszék jelentésének 8. táblázatát, 15.1. pont.

¹³⁰ Lásd a jelen indítvány 97. pontját.

¹³¹ Lásd az EGT-megállapodás 28. cikkének (2) bekezdését, amely tilt minden, az állampolgárság alapján történő megkülönböztetést a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében, és az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdését.

tevékenységet folytatja,¹³² másrészt a migráns munkavállalók az általuk végzett tevékenységek után fizetendő szociális és adójárulékok megfizetésével hozzájárulnak a fogadó tagállam szociálpolitikájának finanszírozásához,¹³³ ami igazolja nyújtott ellátások és előnyök egyenlőségét.¹³⁴

144. A jelen ügyben a Cseh Köztársasághoz, a Horvát Köztársasághoz és a Lengyel Köztársasághoz hasonlóan megállapítom, hogy mivel az osztrák családi támogatásokat a munkavállalók munkabérének teljes összege alapján kiszámított munkáltatói járulékokból finanszírozzák, ezáltal tisztán gazdasági szempontból a migráns munkavállalók a belföldi munkavállalókhoz hasonlóan vesznek részt a munkáltató által folyósított összegek meghatározásában.

145. Ezenkívül a családi bónusz „pluszt” és a szóban forgó egyéb adókedvezményeket illetően az Osztrák Köztársaság kifejtette, hogy ezeket a kedvezményeket a munkavállalók jövedelemadóijából finanszírozták, ami szintén érvénytelenné teszi az osztrák jogalkotó választásának azon igazolását, amely szerint nem áll fenn kölcsönösség a szociális méltányosság céljával.

146. Ennélfogva úgy vélem, hogy az érintett munkavállaló gyermekének lakóhelye szerinti eltérő bánásmód nem alkalmas és nem is szükséges a támogató funkció, valamint a szociális rendszer méltányosságának megteremtéséhez vagy helyreállításához.

147. A fentiekben kifejtett indokok összességére tekintettel úgy vélem, hogy az Ausztriában munkát végző azon munkavállalók részére juttatott családi ellátások, valamint szociális és adókedvezmények összegének kiigazítása, akiknek gyermekei más tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, ellentétes mind a 883/2004 rendelet 4. cikkében, mind pedig a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő egyenlő bánásmód elvével.

148. Következésképpen azt javaslom, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a Bizottság által felhozott második kifogás megalapozott.

VI. A költségekről

149. A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel úgy vélem, hogy a Bíróságnak helyt kell adnia a Bizottság által előterjesztett kérelmeknek, az Osztrák Köztársaságot kell a költségek megfizetésére kötelezni.

150. Az eljárási szabályzat 140. cikkének (1) és (2) bekezdésével összhangban, amely szerint az eljárásba beavatkozó tagállamok, azok az EGT-megállapodásban részes államok, amelyek nem tagállamok, valamint az EFTA Felügyeleti Hatóság maguk viselik saját költségeiket, a Cseh Köztársaság, a Dán Királyság, a Horvát Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, Románia, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság, valamint a Norvég Királyság és az EFTA Felügyeleti Hatóság maguk viselik saját költségeiket.

¹³² Lásd a 883/2004 rendelet (17) preambulumbekendését.

¹³³ Lásd: 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet (C-238/15, EU:C:2016:949, 49. és 50. pont).

¹³⁴ Az EFTA Felügyeleti Hatóság a következőképpen foglalta össze ezt az elvet: „[e] munkavállalók szabad mozgásának megvalósítását illetően az EGT belső piaca egyenlő munkáért egyenlő szolgáltatásokat követel meg.”

VII. Véggövetkeztetés

151. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen határozzon:

- 1) az Osztrák Köztársaság – mivel olyan munkavállalók számára juttatott családi támogatásra és eltartott gyermekek után járó adókedvezményre vonatkozó kiigazítási mechanizmust vezetett be, akiknek a gyermekei állandó jelleggel egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel – nem teljesítette
  - a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. és 67. cikkéből, valamint
  - a 883/2004 rendelet 4. cikke és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.
- 2) Az Osztrák Köztársaság – mivel a családi bónusz „plusz”, az egyedüli keresőknek járó adókedvezmény, a gyermeket egyedül nevelőknek járó adókedvezmény, valamint a tartásdíj után járó adókedvezmény tekintetében az olyan migráns munkavállalókat érintő kiigazítási mechanizmust vezetett be, akiknek a gyermekei állandó jelleggel egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel – nem teljesítette a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.
- 3) A Bíróság az Osztrák Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.
- 4) A Cseh Köztársaság, a Dán Királyság, a Horvát Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, Románia, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság, valamint a Norvég Királyság és az EFTA Felügyeleti Hatóság maga viseli saját költségeit.